

Upravsko: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inserat: Jodelek: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 - Telefon št. 31-22 do 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglaševanje v Italiji in tujini: UPI S.A., MILANO
Računi: Ljubljansko pokrajino pri pokrajinskem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije: Servizio Conti. Contr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izšla vsak dan razen ponedeljka
Naročnine: mesečno Lit 18.-, tri mesečno Lit 50.-, šest mesečno Lit 90.-, letno Lit 160.-
Uredništvo:
Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5. - Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.

Unvermindert heftige Abwehrkämpfe südwestlich Kremmentschug

Schwere Verluste der Bolschewisten im Raum von Tscherkassy Neue Landungsversuche bei Kertsch vereitelt - Feindliche Vorstöße in der Süditalienfront abgewiesen

Aus dem Führerhauptquartier, 11. Dez. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:
Bei Kertsch nahmen deutsche und rumänische Truppen im Angriff eine weitere beherrschende Höhe. Neue Landungsversuche der Sowjets wurden durch Einheiten des Heeres im Zusammenwirken mit Marine-Artilleriepräparaten und Küstenbatterien der Kriegsmarine vereitelt und dabei 15 vollbesetzte Landungsboote versenkt.
Die wechselvollen Abwehrkämpfe südwestlich Kremmentschug dauern mit unverminderter Heftigkeit an. Zahlreiche feindliche Panzer wurden abgeschossen.
Im Raum von Tscherkassy wechselten den ganzen Tag über schwere feindliche Angriffe mit eigenen Gegenangriffen. Dabei verlor der Feind neben vielen Toten 24 Panzer.
Im Kampfgebiet von Schitenu und Korosten gewann der eigene Angriff trotz heftiger Gegenangriffe der Sowjets weiter an Boden.
Zwischen Pripiet und Beresina war die feindliche Angriffstätigkeit gestern schwächer. Einige Ortschaften wurden im Angriff genommen, Gefangene und Beute eingebracht.

An der übrigen Ostfront fanden nur an der Secege südlich Newel lebhaftere örtliche Kämpfe statt.
Die im mittleren Frontabschnitt eingesetzten pommerisch-mecklenburgische 292. Infanteriedivision unter Generalmajor John und die schlesische 5. Panzerdivision unter Generalmajor Decker haben hervorragenden Anteil an den in den letzten Wochen im mittleren Frontabschnitt erzielten Abwehrerfolgen.
An der süditalienischen Front kam es bei reger Artillerie- und Fliegeraktivität nur im Abschnitt südwestlich Venafro und an der Adriatischen Küste zu lebhaften Kämpfen. Mehrere feindliche Vorstöße wurden abgeschlagen und eine kleine örtliche Einbruchsstelle abgeriegelt.
Über der italienischen Front schoss Flakartillerie der Luftwaffe gestern 9 feindliche Flugzeuge ab.
Von feindlichen Flugzeugen, die am Tage gegen das holländisch-deutsche Grenzgebiet und in der vergangenen Nacht gegen Westdeutschland vorstießen, wurden sechs vernichtet.
Deutsche Fliegerverbände griffen in der Nacht zum 11. Dezember Ziele in Südostengland an.

Nezmanjšano srditi obrambni boji južnozpadno od Kremenčuga

Hude izgube boljševikov na področju pri Čerkasih - Novi izkrcavalni poskusi pri Kerču izjalovljeni - Sovražnikovi napadi na južnoitalijanskem bojišču odbiti

Führerjev glavni stan, 11. dec. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:
Pri Kerču so zavzele nemške in rumunske čete v napadu nadaljnji obvladajoč vrh. Novi izkrcavalni poskusi sovetjskih ter mornariškimi topniškimi ladjami ter obalnimi baterijami vojne in mornarike preprečeni in pri tem 15 polno zasedenih izkrcavalnih čolnov potopljenih.
Izprejembo polni obrambni boji južnozpadno od Kremenčuga trajajo z nezmanjšano silovitostjo. Številni sovražnikovi oklopniki so bili uničeni.
Na področju pri Čerkasih so se ves dan menjavali hudi sovražnikovi napadi z našimi protinapadi. Pri tem je izgubil sovražnik poleg številnih mrtvih 24 oklopnikov.
Na bojišču pri Žitomiru in Korostenu smo si z našimi napadom navzlic silovitim sovetjskim protinapadom pridobili nadaljnje ozemlje.
Med Pripietom in Beresino je sovražnik izvedel večeraj silovite napade. Nekaj krajev je bilo v napadu zavzetih ter dovedenih ujetniki in plen.

Na ostalem vzhodnem bojišču so bili zgolj ob jezerski ožini južno od Nevelja živahnejši krajevni boji.
Na srednjem frontnem odseku nastopajoča 292. pommeransko-mecklenburška pehotna divizija pod poveljstvom generalnega majorja Johna in 5. slezijska oklepna divizija pod poveljstvom generalnega majorja Deckerja imata največji delež na obrambnih uspehih doseženih v zadnjih tednih na srednjem frontnem odseku.
Na južnoitalijanskem bojišču je prišlo ob živahnem topniškem in letalskem delovanju zgolj na odseku južnozpadno od Venafra in ob jadranski obali do živahnejših bojev. Več sovražnikovih sunkov je bilo odbitih in neko manjše krajevo vdorno mesto zajeto.
Nad italijanskim bojiščem je protiletalsko topništvo letalstva večeraj sestrelilo 9 sovražnikovih letal.
Od sovražnikovih letal, ki so podnevi predrla proti holandsko-nemškemu območju področju in v predelu naleteli proti zapadni Nemčiji, jih je bilo 6 uničenih.
Nemški letalski oddelki so v noči na 11. december napadli cilje v južnozpadni Angliji.

Darujte za Zimsko pomoč! Kjer koli govorite o današnjih razmerah - vedno se spomnite tudi Zimske pomoči!

Turčija hoče ostati nevtralna

Izjave turškega zunanjega ministra predstavnikom tiskovnih agencij
Ankara, 11. dec. DNB. Turški zunanji minister Menemendzogli je sprejel v četrtke popoldne predstavnike tiskovnih agencij, kaj je na trditvi Reuterjevega dopisnika, da bo Turčija igrala po Kairu aktivno vlogo v vojni, je izjavil zunanji minister.
Turška politika ostane neizpremenjena. Če pravim, da ostane turška politika neizpremenjena, potem ostane tudi njena politika napram osi. Turška politika ostane zvesta svojim načelom. Treba je načelno razlikovati dve stvari: okrepitev turške zveze z Veliko Britanijo in nadaljevanje turške zunanje politike. Okrepitev turške zveze z Veliko Britanijo se izvaja samo v okviru turške zunanje politike.
Na nadaljnje vprašanje, ali sione izjave Menemendzogli zavezuje škim in turškim poročevalcem o odnosih med Turčijo in Sovjetsko zvezo na novih sporih o Stalinski zamisli glede novega evropskega reda in redi na Bliznem vzhodu, je odgovoril zunanji minister, da se to vprašanje dotika jedra razgovorov v Kairu. Dejal je: V okviru določene smeri turške zunanje politike so bili tudi okrepjeni odnosi z Rusijo, s katero v ostalem nismo imeli nikoli nobenih trenj. V okviru splošnega položaja je bilo govora tudi o ruskem problemu, pri čemer so bili Angleži od Rusov pooblašeni zastopati rusko stališče.
Končno se je izrekel Menemendzogli proti politiki antagonizma med veselimi, iz katerega ne more Turčija izbiti nobenih koristi. V okviru svoje zunanje politike, je končal Menemendzogli, bi Turčija rada postala most za posredovanje in sporazum, ker njen zemljepisni in politični položaj določa Turčiji za to gotove prednosti.
Berlin, 10. dec. DNB. Izjava, ki jo je dal tisku turški zunanji minister Menemendzogli o kairskih razgovorih predsednika turške republike İnönüja s Churchillom in Rooseveltom, kaže, kakor so danes na neko vprašanje odgovorili v nemškem zunanjem ministrstvu, da bo kljub britanskemu pričakovanju in poizkusu, zapletiti Turčijo v vojno, ostala politika predsednika turške republike neizpremenjena. Ta politika pa je zasidrana v volji ostati nevtralna, ki brani Turčiji, da bi se zapletla v vojno, od katere ne bi mogla ničesar pridobiti.

Japonsko zaupanje v nemško odločnost

Japonska izjava ob obletnici nemško-japonske vojaške zveze

Tokio, 10. dec. (Vzhodnoazijska služba DNB). Japonska popolnoma zaupa v Nemčijo in verjame v odločnost nemškega naroda, da bo zmogla vsiliti končati to vojno, ki ima iste cilje kot vojna v Veliki vzhodni Aziji. To je dejal vodni govornik Iguči ob drugi obletnici nemško-japonske vojaške zveze. Zato je prav za prav nepotrebno ponavljati, da predstavlja vojaška zveza z raz skupne volje japonskega in nemškega naroda odstraniti ovire, s katerimi hoče Severna Amerika in Anglija preprečiti ustvaritev novega pravega svetovnega reda.
Vojaška zveza je popolnoma nekaj drugega kot angloameriške izjave, na pr. antisentska listina, ki ima le namen zkriti resnične namere izkoristevalcev. Ošabnost angloameriškega ameriškega naroda se kaže v poizkusih, da bi z agitacijo vplivali na narode Vzhodne Azije in Evrope. Vse te propagandne ofenzive pa so enako obojene na neuspeh, kot sovražni vojaški napadi.

Slednji so se doslej v južnem Pacifiku končali le z uničujočimi porazi in tudi napadi na evropsko trdnjavo, zlasti na italijansko bojišče, so prinesli nasprotniku le najtežje izgube.
Zaradi neuspehov svojih vojaških podjetij skušajo sedaj Zedinjene države in Anglija povzročiti zmedo na domačem bojišču v Japonski in v Nemčiji, zanesti tjakaj neenotnost in na ta način demoralizirati ljudstvo. Zato so pričeli, kot je dejal Iguči, angloameriški s svojimi barbaričnimi terorističnimi napadi na nemška mesta. Da tudi to obupno sredstvo ne bo imelo nikakega uspeha, so že čisto pojasnili tako na Japonskem kot v Nemčiji. Če Anglija in USA kljub temu še vedno misli, da sliče današnja Nemčija oni iz prejšnje svetovne vojne, bi bilo bolje, če bi te naše opustili; zakaj v njih Nemčiji najdemo prerojen in zedinjen narod, ki ne bo nikdar dopustil nekaj, kar bi sliče versajski mirovni pogodbi.

V Ameriki nastopa polagoma iztrežnenje

Odgovorni krogi si prizadevajo razbistri neuteleljene upe na zmago

Zeneva, 10. dec. DNB. Po popolnem pomolu ogromne slepilne teheranske bombe si sedaj prizadevajo ameriški in angleški listi, da bi v opozorjenjem na predstojajoče težke preizkušnje in hude žrtve zvezotirali prebivalstvo k skrajnemu vojnemu stremu. Tako izjavlja ameriški obzornik »News Week«, da je samozavestno povzročila postalo državni sovražnik številka 1 notranje ameriške fronte. Slednji, ki ima v politiki ime, opozarja, da vojna še zdavnaj ni dobljena.
Najbolj zaskrbljeno se počuti vojno ministrstvo. Le-to namreč ve, kako ogromna naloga čaka Anglo-Američane. Zaradi vojaške varnosti ni moglo pridobiti vseh dejstev in številk in se je zategalo odločilo za najboljše sredstvo: povabilo je v Washington na iskren in deloma zaupen razgovor 200 podjetnikov, delavcev in zastopnikov tiska. Hoteli so pač tem ljudem dopovedati, da bi v prihodnjih 12 mesecih usoda Amerike skrojena, ali pa utegne biti Amerika uničena.
V ta namen, tako nadaljuje »News Week«, so bili angažirani najvažnejši voditelji gospodarstva in vojaštva: državni tajnik v vojnem ministrstvu Patterson, šef

generalnega štaba Marshall, vrhovni poveljnik letalstva, general Arnold, pomočnik šefa tajne službe generalni major Strong, vodja urada za vojno mobilizacijo Byrnes in drugi.
O vojaškem položaju so izjavili: Nemško letalstvo je danes mnogo močnejše kot je bilo leta 1939. Nemške armade so v stannu zoperstaviti se vsakemu napadu na evropsko trdnjavo. Tudi japonsko letalstvo stalno narašča, ameriške izgube pa bodo verjetno tako hude, da jih bodo občutili v vsakem ameriškem mestu in kraju. Vse to je ugotovil generalni major Strong, medtem ko je neki član vrhovnega poveljstva ameriškega letalstva izjavil: Sanje o oskrbovanju po zračni poti pri večjih operacijah morajo ostati le sanje.
General Patterson je strnil izvajanja Marshalla in Arnolda ter poudaril, da je generaliteta nedvoumno izjavila, da zadnje ameriške zmage niso zamogle v omembnem vrednem obsegu oslabiti vojaške moči sovražnika. Najbolj pa je potlačilo udeležence konference poročilo, ki je bilo podano na podlagi tajnih statistik o ogromni gospodarski moči Nemčije in Japonske.

Novi japonski uspehi na Kitajskem

Nanking, 11. dec. DNB. (Vzhodnoazijska služba DNB.) Kakor izhaja iz tedenskega poročila japonskih ekspedicijskih sil na Kitajskem, so izvedle japonske enote po popolni zasedbi Čangtenga čistične akcije ter zadale sovražnim četam hude izgube. Divizije 9. čungkingškega vojnega področja so bile v veliki hitri privedene za ojačanje kitajskih položajev, tola navzlic temu se približuje njihovo uničenje. V pokrajini Lajhajci je bila deseta kitajska rezervna divizija popolnoma uničena. Japonsko letalstvo se je skupno s kopnenimi četami uspešno borilo proti sovražnim letalskim silam. Nad Čangtengom je bilo med 4. in 7. decembrom sestreljenih 19 sovražnih letal.
Napadi japonskih bombnikov na ameriška letališča na Kitajskem
Sanghaj, 11. dec. (Vzhodnoazijska služba DNB.) Kakor poroča »Central Press« z japonskih letalskih oporišč v Srednji Kitajski, so v petek napadle močne formacije japonskih bombnikov, ki so jih spremljali lovci, važna ameriška letalska oporišča v Hengyang in Linglingu v pokrajini Hunan. Navzlic slabim

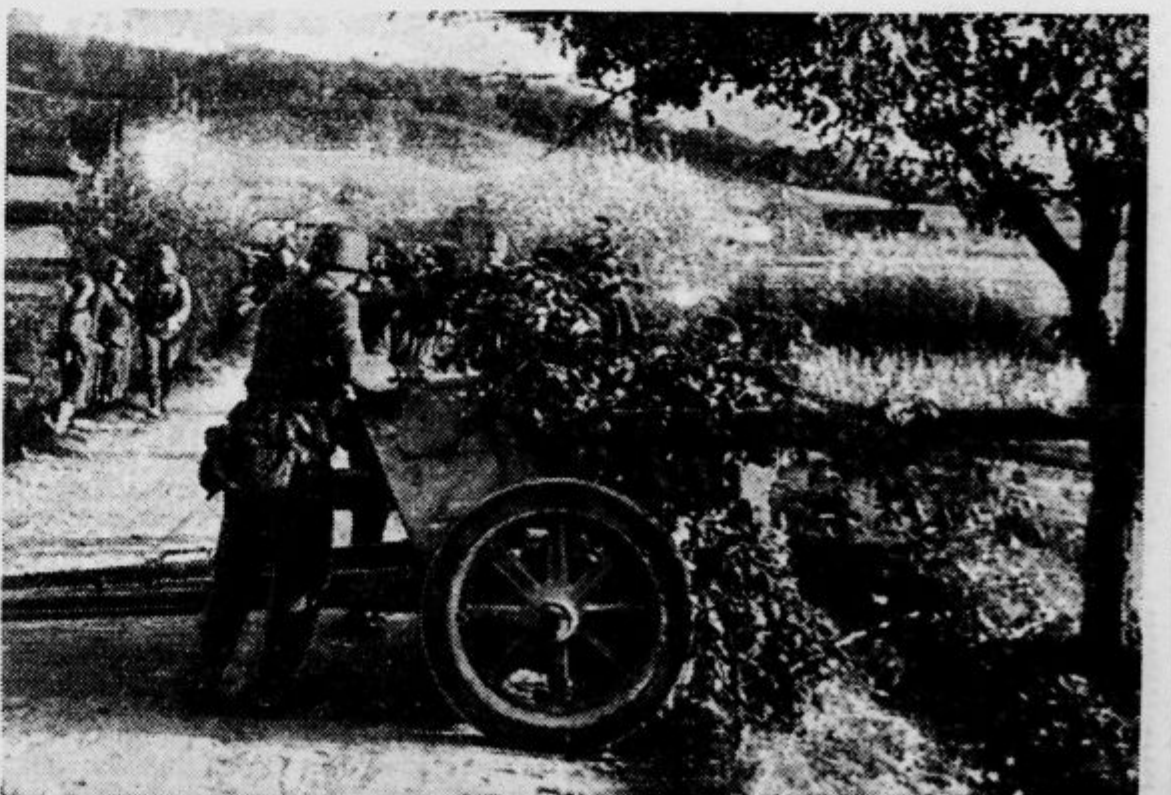
vidnim razmeram so japonska letala bombardirala številne ameriške bombnike in lovce na omenjenih letališčih z uspehom ter sestrelila štiri lovce, ki so se dvignili v obrambo. Japonske zračne sile so izgubile tri letala, od katerih sta se dve vrgli na sovražne cilje.
30 letal uničenih
Tokio, 11. dec. (Vzhodnoazijska služba DNB-ja). Po poročilu Domeja so japonska letala uničila pri nepričakovanem napadu na Lingling in Hengyang na Srednjem Kitajskem skupno 30 sovražnih letal, od katerih je bila večina z zadetki v polno uničena na zemlji. Na letališču v Hengyangju so japonska letala uničila na zemlji skupno 15 letal, medtem ko so na letališču v Linglingu uničila 5 letal, štiri letala pa so bila, kakor smo že poročali, sestreljena v zračni borbi.
Američani izpodrivajo Angleže v Čungkingu
Sanghaj, 11. dec. (Vzhodnoazijska služba DNB-ja.) Severnoamerikanci vedno bolj izpodrivajo angleški vpliv v Čungkingu. Po poročilih iz tega kraja se številno ameriških svetovalcev pri Čangkingu stalno viša ter stoji že 14 tehničnih svetovalcev iz Washingtona v službi čungkingške vlade.
Stockholm, 11. dec. DNB. Po Reuterjevem poročilu je angleška admiraliteta priznala izgubo čistila min »Hebe«.

Boljševiški veliki mufti

Nov slepilni maneuver Kremlja

Bukarešta, 11. dec. DNB. O imenovanju velikega muftija po Stalinski misli pise »Curentul« ter pravi, da pomeni to imenovanje nov maneuver Kremlja z izključnim namenom nasuti zavezničkom peska v oči, da bi verjeli, da se je izvršila v Sovjetski zvezi osnovna sprememba v smislu liberalnega pojmovanja in verske strpnosti. Toda kakor je imenovanje pravoslavnega patrijarha zaslelovalo izidjudo politične svrhe, tako kaže imenovanje velikega muftija sovjetski namen, razorožiti nezupanje arabskega sveta proti boljševizmu ter se priklopiti Severoameričanom, kjer pomeni arabska duhovščina eno glavnih ovir za sovjetsko agitacijo. Vse-kakor pa veliki mufti ni namenjen močnemu medancem v mehan Sovjetske zveze, kajti mohamedansko duhovništvo je bežalo iz Sovjetske zveze v inozemstvo, da bi se na ta način rešilo boljševiškega stisnjenja.

Dimitrova „zaupna okrožnica“
Madrid, 11. dec. DNB. »Informaciones« prinaša komentar k »zaupni okrožnici« Dimitrova, objavljeni v angleškem listu »Tablet« in piše med drugim, da vsobina te okrožnice odstranjuje poslednje dvome, ki bi se utegnili biti glede laži o razpustu kominterne. Dimitrov v tej okrožnici sam priznava, da je razpust tretje internacionale zgolj »strategičen maneuver« in da bo organizacija pod imenom »likvacijski odbor kominterne« svoj cilj svetovne revolucije še dalje zasledovala.

Pak- und leichte Infanteriegeschütze in Stellung beim Kampfe gegen die Banditen in Dalmatien
Protitankovski in lahki pešadijski topovi na položaju v borbi proti banditom v Dalmaciji

Še le, ko...

Zeneva, 10. dec. DNB. Vojni minister Stimson je pokazal, da zna presenetljivo jasno presojeti zavezniški vojaški položaj. S tem je sicer ravnal očividno v nasprotju s teheranskim besedičenjem, ki naj bi v svetu zbudilo vtis, da je zmaga Angloameričanov in boljševikov nad Nemčijo, Japonsko in njunimi zaveznički le še vprašanje nekaj tednov. Stimson je popolnoma druga mnenja, ker je na neki konferenci tiskovne izjave: Šele, ko bomo izvršili izkrcanje na evropski celini in ko bomo stali v boju z množicami nemških čet in šele, ko se bo naša mornarica zapletla v boj z močnimi japonskim domovinskimi brodovjem, bomo lahko rekli, da smo srečno prebrli to prehodno obdobje in da se bližamo koncu vojne.
Stimson je tudi z neverjetnim poštenjem priznal, da so bili vsi dosedanja ameriški uspehi le krajevo omejeni. Ob koncu je prikrilo udaril po Angležih in se močno priklonil pred boljševiki ter zaključil svoj prikaz vojaškega položaja z izjavo, da je edino Rusija ona, ki je vzela na svoje rane borbo z večino nemških čet.

Nastop proti komunističnim tolpom na Balkanu

Berlin, 11. dec. DNB. Nemško letalstvo je podpiralo 9. nov. na področju zapadnega Balkana kopneno vojsko, ki je nastopala proti tolpom. Bojna in strnoglavna letala so uspešno bombardirala šotarska taborišča in vasi, zasedene od tolovajev. Skupine tolovajev na gorskih stezah so bile razpršene z bombardiranjem in obstrlejevanjem. Pretrpele so pri tem velike izgube.

Kozaki gonijo komunistične tolpe

Berlin, 10. dec. DNB. Deli neke prostovoljske kozaske divizije so na zapadnem Balkanu v dolini reke Sane napadli komunistične tolpe ter jih razbili. Komunisti so imeli nad sto mrtvih. Kozaki zasledujejo tudi ostanke teh tolpe, ki se skušajo umakniti v gorove.

Bolgarska vlada ni imela nikake tajne seje

Sofija, 10. dec. DNB. V četrtke popoldne je Reuter razširil vest, da se je v sredo zvečer v Sofiji sestala bolgarska vlada k tajni seji, na kateri »je verjetno razpravljala o važnih problemih notranje in zunanje politike«. Na posebno tozadevno vprašanje je izjavila bolgarska tiskovna direkcija v Sofiji, da ni bilo nikakega govora o kakršni tajni seji ministrskega sveta. V sredo zvečer je bila le običajna vladna seja, na kateri so bila obravnavana tekoča vprašanja, ki so bila potem v četrtke predmet seje vladne parlamentarne večine. Kakšna posebna važna zunanja ali notranja politična vprašanja niso bila obravnavana.
Sofija, 10. dec. DNB. V četrtke popoldne se je sestala parlamentarna večina Sobranja pod predsedstvom poslanca Slavenka Vasiljeva. Seji so prisostvovali tudi ministrski predsednik Božilov in vsi ministri. Šest poslancev je govorilo o vprašanju državne uprave. Zvečer se je parlamentarna večina zopet sestala.

Slovenskemu delavstvu

Tebi slovenski delavec in Tebi slovenska delavka, Tebi privatni namestenelec in namestnica, je namenjena ta poslanica. Namenjena je vsem, ki s trudom in žulji svojih rok in znojem svojega obraza služijo vsakdanji kruhu, da morejo skromno preživljati sebe in svoje družine. Namenjena je vsemu slovenskemu delavstvu, ki je sestavni del slovenskega naroda in kot tak nujno vezan na usodo, ki jo narod preživlja.

Komunistični agitatorji so s spretno propagando hoteli delavstvo in namestništvo odtrgati od skupnega narodnega telesa. Ustvariti so hoteli »proletariate«, ki naj bi stal izven sklopa zdravih narodov. Na ta način je komunistično hotel v svoje temne in zločinske namene še poglobiti prepad, ki ga je med delavstvom in narodom stvaril bravestni židovski kapitalizem.

Del delavstva in tudi nekaj vplivnejših delavskih strokovnjakov se je dal prenamenovati: Odsli so skupno z laži »Osvobodilno fronto« kopat svoj lastni in svojega naroda grob. Posledice so bile strašne in tako grozne, da je danes vidljive (takozvane »Delavske enotnosti«) strah pred lastno senco. Komunistična revolucija namreč ni zgrabila magnatov, ki so delavstvo izžemali, temveč je s svojo zločinsko roko hitela zavijati vrat našemu malemu človeku. Na stotine in tisoče delavskih življenj je padlo, ne v svoj dobrobit in za slovenski narod, marveč v svojo in slovenskega naroda pogubo. Satanski bes komunistov, pa se ni zadovoljil samo s krvjo bratov, marveč je vstalil plamenice tudi v slavnato stropno mrežo malega človeka in zažgal njegov rodni ali s težkim trpljenjem zgrajeni dom. Jok očeta in mater, vdov in neposkrbljenih otrok, bratov in sester, pogorjenih delavskih in malemečih vasi, strahotna morala revščina in pomankanje najnujnejših življenjskih potrebščin so odsev komunističnega zločina in zverinstva.

Uspeh Zimske pomoči bo merilo ne le za naš socialni čut, temveč tudi za našo narodno zavest. Vsak naj zato prispeva, kolikor si more utrgati!

Vojni položaj

Vojaki dopisnik DNBja podaja v razmisravanju o splošnem vojnem položaju bilanco vojaških dogodkov zadnjih mesecev in ocenjuje pri tem tudi zavezniški konferenci v Kairu in Teheranu s strateškega gledišča.

Pri tem prihaja do zaključka, da kaže položaj nasprotnikov Nemčije in Japonske tipični znak vojaške nesigurnosti in da se v ozadiju boljše pripravljajo važni dogodki. Nesigurnost v pogledu nadaljnjega razvoja te vojne prihaja v sovražnikovem taboru predvsem vedno bolj do izraza v doslej vidno postalih dispozicijah sovražniških generalnih štabov. To ima svoj vzrok v dejstvu, da sta tako Nemčija kakor Japonska nastopili od začetka ofenziv svojih nasprotnikov z manjšimi silami in da so se zaključili, do katerih so prihajali sovražniki, izkazali kot zmotni. To velja prav tako za misljenje, da je Nemčija po sovjetski osvojitvi ozemlja in zaradi angleško-ameriškega terora sedaj že postavljena pred odločitev kakor tudi za tezo, da bo lahko Japonska zaradi občutljivosti njenih dolgih oskrbovalnih pomorskih zvez z množičnimi napadi pomorskih in letalskih sil hitro in sigurno smrtno zadeta.

Vravnasprotno pa dokazuje bilanca vojaških dogodkov preteklih mesecev, da sta Nemčija in Japonska sicer morali odstopiti nekolič svojega sedenega ozemlja in sta morali tu pa tam pretrpeti tudi kake udarce, da pa sta vse svoje glavne sile posvetili ne morda razpršitju sedanosti, temveč strnjenju vseh svojih vojnih sil, dvigu svojega potenciala in zvišanju ter vežbanju novih kontingentov čet. Obe zavezniškoma prihaja sedaj v dobro, da njih nasprotniki v teku enega celoga leta tega sploh niso opazili ali pa so to podcenjevali.

Ta pridobitev na času se bo kmalu izkazala za nesprotno stran dokaj očitno, če ne usodno. Treba je samo pogledati na splošno vojni položaj in že vemo, o čem je bilo govora v Teheranu in Kairu. Anglija in Sovjetska zveza sta doprinesli že ogromne žrtve v blagu in ljudih, velike pa so tudi že žrtve Amerike. Vojaka bodo potrebne še večje žrtve. Kajti Nemčija ni bila premagana, kakor je bilo to predvideno v sovražnikovem načrtu, v letu 1943. Japonska pa je vprav v sredi tako uspešne pomorske obrambe, da lahko govorimo o novi fazi ameriških porazov. Pojem »globalne strategije«, uporabljen često od sovražnika, se je izkazal kot fraza. Nemčija in Japonska pa sta absolutno edini. Vlečeta na isti vrvi in to ne samo, ker to zahteva trenutni namen, temveč ker to ukazuje skupnost realnih življenjskih potreb. Prepričanje, da vojaška sredstva proti čemu nisoar ne zmogajo, temveč da se tem bolj za borečo se fronto izvršuje pri obeh zavezniških poleg konsolidacije vojnih razmer tudi koncentracija vojnih energij, ki jih sovražnik nikjer ne more praktično zaustaviti, je po vsem videzu bila gonilna sila v Teheranu in Kairu. Če se zmaguje, niso potrebne konference.

S takega vidika se prikazuje tudi postavitev tako imenovane druge fronte proti Nemčiji zaradi izredne obrambne moči Reicha kot pozizkus, da se ne toliko vojaški temveč tembolj z vojaškimi sredstvi psihološki nastavi: Reichu na goltance. Tu pa ne bodo odločili psihološki, temveč izključno vojaški momenti.

In resnično: pripravljajo se važni vojaški dogodki. Iz Nemčije gledamo, se nedvomno usmerjajo tako proti vzhodu kakor proti zapadu. Rezerve grozijo in ljudi je nemško vojno vodstvo med vojnimi pohodom leta 1943 zelo štedilo. Nemška moč se bo šele utegnile razviti v svoji polni moči. Zaskrbljenost pred tem je vladala v Teheranu in Kairu, kjer se skušali najti izhod. Toda tudi na vse druge odskočne možnosti je nemško vojno vodstvo, podprto s probno močjo, svojih vojaških sredstev, pripravljeno in nemško orožje že težko čaka nadaljnje razvoja.

Sedaj je eno že gotovo. Nemški protipohod bo povzročil pri nasprotnikih popolnoma drugačno preizkušnjo živcev, kakor so to hoteli pripraviti sovražniki Nemčiji. V ostalem bo najnovejše nemško orožje tudi angleškemu narodu hitro vilo vprašanje, kako dolgo bodo lahko vzdržali takšno vojno.

V tej usodni uri naše zgodovine smo se zbrali predstavniki slovenskega delavstva, da izpičemo, da je to delavstvo še vedno sestavni del našega naroda in da poudarimo delavsko pripravljenost za pozitivno sodelovanje, vseh zdravih elementov v slovenskem narodu. Ovredni bočemo javno mnenje, ki ga je ustvarila propaganda laži »Osvobodilne fronte«, namreč, da je celotno slovensko delavstvo za komunizem in za njegovo grozodejstva. Poudariti pa hočemo, da je ogromna večina delavstva protikomunistična, vedno pripravljena za pošteno delo — za katerega želi tudi pošteno zaslužiti — in vedno, tudi ta hip, pripravljena, da delavske in narodne škodljivce izloči iz svojih zavednih poštenih vrst.

Iz naših slovenskih tvornic in obratov naj komunistična propaganda tekoj izginje. Namesto nje pa naj se vpeljejo protikomunistična predavanja, ki naj delavstvo utrjuje v njegovi stanovitni in narodni zavesti. Poštenim delavcem, ki se v posameznih tovarnah že bore proti boljševikiškim izkoreninjenjem, naj se nudi vva zaščita, da bodo mogli svojo borbo uspešno dovršiti. Delavske institucije naj poleg izvrševanja svojih statutarnih nalog skrbijo z vsemi svojimi močmi, da obradi protikomunistično gibanje obilen sad. Ljudje, ki po svojem dosežanju in današnjem delu ne spadajo na svoja mesta.

Razkroj med „tovariši“

Množice se pobeje iz komunističnih krdel — Strah mertnega prebivalstva pred celovaji — Usoda salonskih komunistov

Razkroj komunističnih krdel, ki e je bil začel ob nemški očistovalni akciji v drugi polovici oktobra, se nezadržno nadaljuje. Njih »brigade« in »bataljoni« kopne leje in belj ter se krejijo na majhne tolovajske skupine. Glavni del komunističnih krdel so tvorili ustrahovani prisilni mobiliziranci. Kljub smrtni nevarnosti in kljub lažljivim grožnjam, da gre v smrt, kdor se preda nemškimi ali domobranskim oddelkom, so se rešili že tisoč prislilnih mobilizirancev in se vsak dan rešujejo novi s tem, da pobejejo iz tolovajskih taborišč.

K remškim in domobranskim posadkam prihajajo dan za dnevom novi ubežniki, po večini kar z orožjem, municijo in z vso ostalo opremo. Njihova pripovedovanja se strinjajo z onimi, ki so že znana. Vsi potrjujejo, da komunistični komandanti in komiserji s pomočjo ostalih partizancev le z najhujšim ustrahovanjem še drže skupaj ostanke svoje vojske, ki moralno in materialno vedno bolj propadajo in razpadajo. Vrzeli skušajo vsaj malo nadomestiti z novimi prisilnimi mobilizacijami, ki pa ostajajo po večini brezuspešne, ker se moški pred komunističnimi lovci poskrbijo, če le kako morejo.

Kompanija kot „brigada“

Med ubežniki, ki so se predali, je bilo že tudi nekaj kurirjev z vso pošto. V tej »tudi mnogo značilnega« in zanimivega gradiva, ki jasno priča o napredujočem razkroju med tolovaji in o naraščajočih težkočah za njihove ostanke. Kako močno so komunistična krvela zdelimirana števila, izhaja na pr. iz dnevnega poročila, katerega sta »komandanta« Zidar in politkomisar Pelko podala o stanju 8. »udarne brigade« na dan 25. novembra. Po tem poročilu je bilo ta dan v »brigadi« 329 ljudi, a še od tega 24 začasno odsotnih. Na »štabe« je odpadlo 28 ljudi, na tri »bataljone« pa 94, 102 in 105. »Brigade« je imela

naj se odstranijo in nadomestijo z zdravimi udi naroda. Slovensko delavstvo tako naglašajo svojo enotno in železno voljo, katero je pripravljeno braniti pred sprijeno gospodo OF s svojo železno pestjo.

Slovenski delavci in delavke, privatni namestenci in namestnice! Od Vas samih je odvisna Vaša bodoča usoda! Pravilna in pravična rešitev slovenskega socialnega vprašanja je poleg borbe proti komunizmu program Delavske protikomunistične akcije. Ako bomo pametni in enotni, bomo po sedanji vojni ta vzvišeni cilj tudi dosegli in bomo deležni njegovih dobrot. Vedite tedaj, da tvorne narodove sile niso nikdar niti za trenutek pozabile, da je treba izdelati gradbene načrte za požarovo žalostnih razvalin v našem narodu in med našim delavstvom.

Pri tem pa ne pozabljajmo, da je rešitev vprašanja narodovega obstoja mnogo važnejša in nujnejša, kakor rešitev vprašanja novega reda, kajti ako bi narod pod komunističnim bičem umrl, tedaj bi novega reda več ne rabili. Rešimo tedaj najprej narod in rešitev socialnega vprašanja bo pripravljena. To pa tem bolj gotovo, ker se pripravljamo tudi rešitev socialnih delavskih vprašanj. Noben pošten delavec ne bo pri reševanju teh vseh važnih problemov stal ob strani in držal rok navzkriž, temveč vsak bo prijel za delo in to takoj!

V Ljubljani, dne 10. decembra 1943.

GLAVNI ODBOR DELAVSKE PROTIKOMUNISTIČNE AKCIJE.

Razkroj med „tovariši“

tudi osem konjev, od njih polovico pri štabu.

Celotna »udarica« brigada je torej štela le še za eno kompanijo ljudi s štabnimi tovarišicami vred!

Ponesrečen lov na sužnje

Isto poročilo, podpisano prav tako od komandanta Zidara in politkomisarija Pelka, pravi tudi tole:

»III. bataljon je zaključil z mobilizacijo. Elino v V... je mobiliziral devet ljudi. Po drugih vajah so se vsi mošči ali poskrili ali pa so zbeželi v druge vase. Mobilizaciji je izbeželo 39 ljudi.«

Komunistični lovci na sužnje bi bili torej morali pripeljati 48 mož in fantov, namesto tega pa so jih ujeli in priveli le čeveti! Vsi drugi so se poskrili ali pobeželi. Pa bodo komunistični agitatorji še dalje trdili, kako je ljudstvo navdušeno za OF in kako se z veseljem uvrsta v komunistična krvela!

„Kulturniki“

Salonskim komunistom in vsem šolanim simpatizerjem OF priporočamo v premislek in ravnanje stavek, ki ga je v nekem svojem pismu napisal vojaški propagandni pri govi omenjeni »brigada«. Njegov podpis je nečitljiv, pismo pa je naslovljeno »Lr. gl. Orta«. V njem so tudi naslednje besede:

»... No, saj tuli pri nas smo imeli cel kup »kulturnikov«, nekateri so se prav lepo obnašali, večina pa so čisto navadne riti. Večine smo se jih že rešili...«

Iz besed omenstva zamečujemo in posmeš, ki ju gojijo komunisti do gosposih silmežev in spekulantov. Kulturniki! Dovolj jasno pa je v citiranem stavku naznačena tudi usoda, kakršna čaka te bedne študentske izdajalce: »Večine smo se jih že rešili...« Kako se komunisti kega »rešijo«, je dovolj znano...

Pismo z Goriškega

Zanimanje za slovensko čtivo — Poslovanje nove pokrajinske in občinske uprave — Ustanavljanje slovenskih šol Organiziranje narodnih straž

Gorica, 10. decembra.

Po dolgem pričakovanju smo zadnje dni naposled začeli redno prejemati slovenske časnike, ki so doslej zastajali. Zato smo priprani, da bo odslej dostavljane funkcioniralo brez ovir. S tem bo ustrezno želji ljudstva, ki si želi čim več domačega čtiva, saj ga je dolgo pogrešalo. Tudi prve knjige so že prišle med nas in razveselile staro in mlado. Marsikateri naš malček je bil presrečen, ko mu je Miklavž izkazal svojo pozornost s knjižnim darilom, ki ima tu še prav posebno vrednost.

Podeželani, ki se ozlašajo v mestu, zvedavo sprašujejo, ali bo tudi Gorica v enaki meri pokazala, da se zaveda novih razmer, kakor je to pokazala dežela. Naše ljudstvo ne prikriva svoje hvalečnosti nemškimi oblastem, ki so pokazale tolikšno razumevanje za naš položaj. Znaki novega življenja se kažejo vsepovsod. Z obnavljanjem naše delavnosti prihaja v deželo nov duh, ki se kaže na vseh področjih. Priznati moramo, da sta k temu bistveno pripomogla nova pokrajinska in občinska uprava, ki se zaveda svojega novega poslanstva.

Tako je Gorici prijetno presenetilo že samo dejstvo, da so se oklicali nove občinske uprave pojavili povsod v obeh jezikih, italijanskem in slovenskem. Slovenkemu jeziku je sedaj odprta pot tudi na magistrat. Pred kratkim so se javili tu trije slovenski sodniki, ki bodo omogočili slovensko uradovanje tudi na sodišču. Občinska in pokrajinska uprava pa sta tudi sicer pripravljene podpreti prizadevanja domačega življa glede materinsčine. Na deželi se je slovenski pouk že povsod začel in so si ljudje brž pomagali tudi glede šolskih knjig, ki so si jih v mejah možnosti vsaj za prvo silo že preskrbeli. Vse ostalo

V današnji številki je priobčenih

478

malih oglasov

Zimska pomoč

Iz pisarne odbora za ZP.

Iz pisarne odbora za Zimsko pomoč smo prejeli obvestilo: Kot prvi med našim di-jestvom so se odzvali klicu Zimske pomoči dijak IV. b letnika državne trgovske šole z zneskom 190 lir.

Prva med trgovinami s kurlovom, ki je darovala za Zimsko pomoč, je bila trvdka Gombac iz Gledališke ulice. Desetim družinam z več otroki je podarila premog za en mesec.

Za informacije glede Zimske pomoči kličite: 47-71 (Int. 44)!

Prostorji Zimske pomoči so v Puceljčevi ulici 9 I. levo.

Donorne prispevke pošiljajte po čekovnih položnicah na: »Pokrajinski podporni zavod — Zimska pomoč — Ček rač. 16.580!

Gospodarstvo

Srbski obdelovalni načrt za prihodnje leto

Nedavno je srbski predsednik vlade izdal uredbo o kmetijski proizvodnji v gospodarskem letu 1943-44, ki pomeni nov korak v smeri načrtnega kmetijskega gospodarstva. Zeleni je srbska vlada izdala prvi obdelovalni načrt z ukrepi za obvezno oddajo pridelkov, ki je pomenil radikalni prekretni v srbski kmetijski politiki. Novi obdelovalni načrt deloča vse, kar morajo kmetje vedeti in izvršiti, da se zalamej prehrana Srbije in da se kmetijska proizvodnja dvigne do maksimalne višine.

Vrhovno načelo, ki prevladuje v uredbi, je dolžnost obdelave vseh za obdelovanje sposobnih zemljišč. Ta dolžnost veže ne samo lastnika, temveč tudi zakupnika ali onega, ki posreduje, uživa velja na tudi za občinska in cerkvena zemljišča. Pridelovanje določenih kulturnih rastlin je obvezno predpisano. V službo proizvajalne hitke so postavljene tudi šole z zavodi in cerkve s samostani, ki morajo dati na razpolago vse razpoložljive učne moči, da se doseže v letu 1944 čim večji uspeh. Tam, kjer lastniki ali uživalci niso v stanju obdelati celotno posestvo, morajo občine določiti druge osebe, ki naj določene dele posestva obdelajo.

Uredba predpisuje, da se mora v prihodnje leto posejati pšenica na površini 350.000 hektarov, koruza na površini 820.000 ha, ječmen na površini 40.000 ha, riž na površini 25 tisoč ha in oves na površini 70.000 ha. Za ajdo in proso je predvidena površina 10.000 ha, za fižol pa 6000 ha. Predvideno je tudi povečanje površine, posejane z arabom in lečo. Prav tako bo razširjeno pridelovanje oljarske. Tako je določeno za pridelovanje sončnice 31.000 ha, za pridelovanje soje 8000 ha za pridelovanje ricinusna na 140 ha. Končno določa uredba, da bodo v prihodnjem letu v Srbiji pridelovali lan in konopljo na površini 19.000 ha, sladkorno peso na površini 16.000 ha, krmilno peso na površini 4900 ha in krmilno na površini 50.000 ha. 100.000 ha je določeno za razne krmilne rastline, za soljeve 5.000 ha in za tobak 9000 ha. Večje površine so predvidene predvsem za pšenico in oves kakor tudi za konopljo, lan in tobak. Vzporedno so bili izdani ukrepi za intenziviranje proizvodnje, ki grede predvsem za tem, da dobe kmetije na razpolago dobra semena. Nadaljnji ukrepi se nanašajo na živinorejo, ki jo bodo nospelovali s posredovanjem debare plemenitih živine. Ti ukrepi so seveda predvideni za daljšo dobo.

GOSPODARSKE VESTI

Nov format kuvert v Nemčiji. Format kuvert so v Nemčiji predpisani z normami, ki imajo namen, doseči čim večjo število s papirjem. Sedaj so bile uvedene nove kuverte še manjšega formata, ki se bodo verjetno kmalu uveljavile. Pri normalni kuverti v velikosti 114x162 mm se pismeni list samo enkrat zga. Če pa se

pismo še drugič zga, zadostuje kuverta v velikosti 80x114 mm. Pri uporabi novih kuvert manjšega formata se doseže znaten prihranek na papirju, ki znaša 33%.

Obrok cigarete na Hrvaškem. Po odloku hrvaškega monopolskega ravnanstva je bil dnevni obrok cigaret s takojšnjo veljavnostjo zmanjšan od 6 na 4 cigarete, odtodno pri tabaku od 6 na 4 g.

Nov tečaj španske pezete nasproti funtu. Iz Madrida poročajo, da je bil spremenjen tečaj angleškega funta, in sicer predvsem zaradi tega, da se olajša izvoz nekaterih španskih pridelkov v inozemstvo. Zaradi težkoč pri prekomorskem prevozu ima španija na razpolago velike količine pomoranc, za katere ne najdejo kupev. Po železnici se izvažajo pomorance predvsem v Nemčijo in Francijo, in sicer v količinah, kolikor to dopušča prevozne razmere. Da se omogoči izvoz tudi v druge države, je bil obračunski tečaj za funt povišan od 40.50 na 44 pezeta.

Obvestila „Prevoda“

Kostanj za mladino

Od dne 13. do 16. t. m. se na razdeljevalni kostanj po 1 kg na osebo na odrezek št. 8 decembrske dodatne živilske nakaznice za mladino do 9 let starosti (G Ma) po naslednjem redu:

13. t. m. od črke A—E, 14. t. m. F—K, 15. t. m. L—R in 16. t. m. S—Z.

Kostanj bodo razdeljevali trvdke: Gospodarska zveza (Maistrova), Gosp. zadruga (Bleiweisova), Nab. zadruga drž. uslužbenecv (Vodnikov trg), Nab. zadruga drž. železničarjev (Cesta soške divizije), I. Del. konzumno društvo (Kongresni trg), B. Pevec (Medvedova ul.).

Nakazovanje živilskih dodatkov

Trgovci in zadrage v Ljubljani so vabljene, naj v uradu na Novem trgu št. 4/II. dvigneno nakazila za živilske dodatke v mesecu decembru po naslednjem abecednem redu:

A—H 14. t. m., I—K 15. t. m., L—N 16. t. m., O—S 17. t. m. in S—Z 18. t. m.

Nakazila se bodo izdajala izključno po gornjem vrstnem redu in le onim trgovcem, ki so sezname odjemalcev in glave novembrskih živilskih nakaznic pravečeno oddali.

SPORT

MK Ilirija spominu svojih!

Matični klub naših kolesarjev in motociklistov MK Ilirija je letos izpolnil 30 let svojega obstoja. Sprito izrednih razmer je opustila vsako oficijelno proslavo po prejšnjih zgledih in običajih, čeprav je v dolgih letih svojega plodovitega dela za propagando in razvoj mehaničnih sportov zabeležila v domačem sportu prvenstvene uspehe, za katere ji bomo morali biti trajno hvaležni.

V neumornem prizadevanju za čim večjo udomačitev kolesarskega in motociklistnega porta so njeni funkcionarji in vozači doprinesli marsikatero žrtev, med njimi nekateri tudi najdražjo, saj so v stremiljenju za čim večimi moralnimi in tehničnimi uspehi pustili tudi svoja življenja na dirkalnih progah širine naše domovine. Tem najbolj zaslužnim članom s pokojnim klubovim predsednikom Rudolфом Zalokarjem na čelu, ki snivejo svoj večni sen okrog cerkvice na Ljubljanskem polju, so se številni člani MK Ilirije ob tem klubovem prazniku poklonili na praznik dne 8. t. m. pri Sv. Križu, kjer so na grobove nekaterih položili vence in se še pri drugih za nekaj hipov pomudili v spominih nanje. MK Ilirija je lepo počastila ta spomin s trdnim sklepom, da bo, brž ko bodo dopuščale razmere, spet zastavila svoj trud na istih mestih in z enako vztrajnostjo, kakor je to delala z majhnimi presledki vseh dosedanjih plodovnih 30 let.

Naznanjamo sorodnikom in znancom, da nam je dne 10. t. m. umrla naša ljuba mama

Marija Zwölf rej. Tomažič

Postojna, Chietti, Reka, NIS, Ljubljana.

Družine: ZWÖLF, PALMA, VATTA, TOMASIĆ, ROVAN, COCEVER

LEPO PRIPRAVLJEN S SVETIMI SKRIVNOSTMI
JE DAVI DOTRPEL NAS LJUBLJENI OČE
GOSPOD

JULIJ KREK

PROFESOR V POKOJU

POCIVA V KAPELICI SV. NIKOLAJA NA ZALAH.
SPREMILI GA BOMO V PONEDELJEK OB STIRIH
NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU.

VSEMOGOČNI MU POVRNI DOBROTO IN LJUBEZEN,
S KATERO JE ZA NAS SKRBELO.

MAŠA ZADUSNICA BO V TOREK OB OSMIH V CERKVI
MARIJINEGA OZNANJENJA

LJUBLJANA, PRAGA, CELJE, DUNAJ, 11. DECEMBRA 1943.

ZALUJOČA RODBINA

Onemogli komunistični bes

V roke mi je prišel komunistični letak, katerega vsebina razodeva smrtno krče teh internacionalnih prevranjav. Začenja se takole: »Jutro! — Je pač vse eno, katerega časopis naslovim to pismo; naj bo »Jutro« ali »Slovenec«, ker okoli njih so iste stvari, iste zagrizene brezvestne duše, isti hlapi in isti koristolci.«

Letak je torej naslovljen na slovensko častopisje, ne glede na nekdanjo razliko v svetovnem naziranju. Vprav to dejstvo nas vzbudi, kakaj in solidarnost naša bomo, kakaj je dosegel vsak svoje slave, sedaj pa se že zviša v smrtih krčih. Vemo, najhuje je, ko postane človeku vse sovražno. Prav tega vemo, kako žalostno so taki občutki, kakaj tisto, ki se borijo proti komunizmu, že od prvih početkov »Osvobodilne fronte«, sedaj v spominu niso zamrle grozljive psovance, najpogostejša obrekovanja, denunciacije in zahrbiti streli na ulici. Kako čudno se zdi, kaj ne, da bi tista »vsesplošno narodna« OF denuncirala! In vendar so s piktiranjem z badojčevci in internacionalci spravljali v zapore, internacije in v smrt Slovence, ki so bili nasprotni pretiranemu komunizmu. Mar ni vsakemu vsaj malo razgledanemu človeku padlo takoj v oči, ko so ga v vojašnici sortirali na levo, da je njegova družina vse prej kot komunistična. In če so komunisti postreli lahko toliko »izdajalce«, kako smešno in sumljivo je, da se je od OF postavljali konfident Rozman po toliki nesreči, ki jo je naprtil zavednim in poštenim ljubljancem, lahko svobodno in brezskrbno gibal po mestu. In niti eden komunističnih atentatorjev ni bil prijel. Niti eden od toliko števil.

Potem zopet nadaljuje letak: »Vi mali hlapi, vi domobranci in junaki! hočete premagati Veliko Rusijo? — (pravilo SSSR!)« — Ne, mi nismo tako otroci, da bi si domisljali, da lahko premagamo Rusijo! Mi nismo tako nadi in smešni kot vi, ki trobite v svet igro o mladih vojakih in se šopirite — »sila smešni ste!« — da odločilno vplivate na razvoj dogodkov na vzhodnem bojišču. Ne, mi nismo tako smešni, da bi si domisljali, da bomo premagali Rusijo, in tudi, če bi bilo to v naši moči, ne bi tega storili! Verjetno pa je tukaj pomota in mislite vi pri tem na Zvezo sovjetskih socialističnih republik. Da, to pa je res: ko bode ta na tleh, takrat bo naš naj-srečnejši dan!

In potem zopet: »V nedeljo so bili govori in Union in ti so bili tako bedasti, da bi se kamen zjokali.« — Bedasti? Ne verjamem, da mislite tako. Mar niste oglašali, ko so se vedno to vedno oglašale viharne ovčije domobranstva in slovenskemu narodu? In mar vas ni bilo strah, ko ste slišali na stotine mladih ljudi, ki so zahtevali osvetlo za svoje padle junake?

Nadalje zmerja ta komunist v svojem letaku škofa Rožmana in mu na koncu grozi: »Gospod Rožman naj si le dobro zapomni svoje bleščeče govore!« — Da, se bolj pa so si jih in si jih bodo zapomnili njegovi verniki in še bolj ga bodo spoštovali; zato, ker je bil med prvimi Slovenci, ki so si upali odkrito povedati resnico v tistih časih, ko je bilo to sila nevarno.

Potem zopet: »Bratje Rusi! napredujte!« — Res je: napredujte! — v spoznanju namreč, da bo prišel čas, ko bodo poglani svoje politične židovske politikarje, tiste zatirale ruskega naroda z ne-Rusom Džugašviljem (Stalinom) na čelu.

»Nobeno nasilstvo, nobeno zverinstvo ne bo pozbileno.« — Tako je! Nikoli ne bomo pozabili Turjaka, Kočevja, Vel. Osočnice, Grčarje in tisočev mrtvih slovenskih ljudi. Res je, huda je. huda bo kazen, vi internacionalni zmečiki!

Iz stavka: »Sodelujte z Nemčijo!« pa veje zgolj zavist. Vemo, kaj so hoteli reči s tem stavkom. Namreč to: da mi sodelujemo z Nemci, oni pa so in še sodelujejo z badojčevci. Nevšečji pa so niti le zaradi tega, ker smo si pač mi izbrali bolj junaškega zaveznika kot oni s tistimi ni-vrednimi izdajalci, ki se jim je posmehoval vsak otrok, življenjski si pri tem pismo »Mi smo vojski korenjaki!«

Potem pa oblaja letak še prezidenta generala Rupnika s »servilne« generalom. Verjetno je, da v uniojski dvorani na protikomunističnem zborovanju OFarski ogledali niso bili takega menja in jim je zledenela kri v žilah, ko so videli našega generala, kako je skočil mladostno na odere, da bi se poslužil za postavljene stopnje. Ta gesta brezdušno dožuje, da ima »servilni« general prav resen namen iztrgati komunizem s slovenske zemlje. In to je seveda hudo!

Te vrstice onemoglega komunističnega besa je komentiral prav dobro voljen tisti polizan študent, tisti zaprti in skrahirani pisane — Ljanko Urbančič

Zakaj stradajo milijoni

»Wiener Tagblatt« prinaša od svojega dopisnika W. G. iz Pariza naslednji članek:

Konferenca v Hot Springsu je objavila zvečeno bljubo, da bo dobavila »osvobodilne« evropskim ljudstvom 7.3 milijona ton živil. To obljubo pa silno zasenčuje lakota v Indiji ter stiska za živila v tistih deželah, ki so prišle pod vpliv angloskih držav. Lord Wolton je smatral te dni celo za uместno, da naslovi na javnost svarilo. Dejal je, da se ves svet nahaja pred znatnim skrajšanjem živil, ker kmečka proizvodnja povsod upada zaradi pomanjkanja delovnih sil, pa tudi materiala. Lajstijši prostor je potreben v prvi vrsti za nujne prevoze vojaškega značaja. Londonki »Economist« se bavi z navedeno tezo lorda Woltona ter obravnava predvsem položaj v Indiji. Grenko se sliši, da Indiji ni mogoče hitro pomagati, še grenkejša pa je tolažba, da ni

bilo nikoli lahko skrbeti za prehrano 400 milijonskega indijskega prebivalstva, že v mirnih časih je smrt požela v Bengaliji s pomočjo kolere, malarije, jetlike in drugih boleznih kakor tudi zaradi nedostajanja živil 800.000 ljudi letno. Inčim ni bilo skoro mogoče pomagati zaradi strukture njihovega gospodarstva in pa zaradi tega, ker je že v mirnih časih primanjkovalo ladij za dovoz potrebnih živil v Indijo. Tako se zdi, da se bo lakota v Indiji prej povečala nego ublažila. Da bi se tem razmeram odpravilo, bi bilo treba v Indiji popolnoma preurediti inlustrijo, pa tudi kmetijsko gospodarstvo, za kar trenutno ni nobenih izgle-dov.

»Economist« prehaja tudi k ostri kritiki angleške politike, o kateri pravi, da ni v stanu preživeti 400 milijonov indijskega prebivalstva, katero živi pretežno v majhnih naseljih. Toda človeka še bolj osupne

dejstvo, da so nastopile težave v prehrani tudi v Severni Afriki, katere rodovna področja so veljala nekoč za žitno rim-skega imperija. Stari Rimljani, ki so veljali za brezprimerni sladokusci, so videli zmisel življenja v dobri jedi in pijači. Zna-li so stvari tako urediti, da jim nikoli ni manjkalo tistega, kar je gojilo njihovim grlom. Zadnje leto dogodkov v Severni Afriki pa kaže, da sedanji »zavojevaleci« afriških dežel ne znajo urediti niti prehrane v teh krajih. V Severni Afriki sije ko prej prevladuje pereče vprašanje prehrane. V normalnem času pridelava Severna Afrika več ko dovolj za svoje potrebe. Presežek njenih pridelkov je tolikšen, da še vedno ostane nekaj za izvoz. Prvič v zgodovini Alžira se je v zadnjem letu primerilo, da v tej deželi žita zmanjkuje kruha. Ljudstvo mora kupovati kruh z živilišnimi nakaznicami in pred pekarnami stoje dolge vrste lačnih kupcev, ki čakajo na svoj hlebec kruha. Še pred letom dni je bilo drugače. Kruha najbolje vrste je bilo več ko dovolj na razpolago brez krušnih nakaznic. Kaj sledi iz tega? »Osvobodilci« so v 12 mesecih časa napravili iz dežela, kije imela kruha v izobilju, deželo pomankanja. Prebivalstvo, ki je tako nestopno pričakovalo invazije, je dandanes silno razočarano. Tudi tisti, ki so računali, da se bo položaj v teku leta izboljšal, ne morejo biti zadovoljni. Ne le, da Anglosasi pokupijo vse, kar dežela proizvaja, produkcija je tudi tukaj zaradi nedostajanja delovnih sil nazadovala. Vpokolici pol orožja so skreli število kmetijskih delavcev, poleg tega pa ni na razpolago dovolj transportnih sredstev; železnice, tovornih avtomobilov itd., ki morajo biti v prvi vrsti na razpolago za vojaške namene.

Danes vlada v Severni Afriki pomanjkanje živil, pa tudi drugih predmetov: tekstilnih izdelkov, umja, čevljev, železja, gospodinskih predmetov, sladkorja, goriva, premaga, opeke, cementa, lesa, zdravil, kemikalij, žvepla, gnojil, poljedelskih strojev itd. itd. Do pred letom dni so nekatere izmed navedenih predmetov uvažali še iz Francije, onomsko preko Francije iz Nemčije. Zlaj pa potrebujejo Anglosi in Američani ves ladijski prostor za prevoz orožja in živil, iz Afrike pa uvažajo rude in fosfate. Dejstvo, da v Severni Afriki, ki nikoli ni trpela znatnega pomanjkanja, primanjkuje to in ono priča, da obljube kakšne-koli mednarodne konference nič ne začnejo, če takšnih obljub ni mogoče spremeniti v dejanja.

Die Bettler in Indien — Indijski berači

Mestna občina pojasnjuje sečnjo v tivolskem gozdu

Po 8. septembru je popolnoma izstal že itak pičli dovoz div v Ljubljano. Trgovci in zadrage so kaj kmalu oddale svoje zaloge, da je edino mestni preskrbovalni urad imel še nekaj div. Razmere za preskrbo div so postajale vsak dan težje, saj se je mestnemu preskrbovalnemu uradu le sem in tja posređilo dobiti kak vagon div v Ljubljano. Navzlic temu, da je od srede septembra dalje lahko oddajal prebivalstvu div samo na nakaznice za tekoče mesce, je zaloga mestnega preskrbovalnega urada trajala samo do konca oktobra. Ker pa ni kazalo, da bi se kakor koli izboljšala preskrba z drvmi, je Pokrajinski gospodarski svet prve dni novembra sklical posvetovalne vseh v poštvi prihajajočih strokovnjakov. Na seji so bile pretehtane vse možnosti, upoštevanje so bile vse težave in pretehtane vse okolnosti, predvsem prepoved holje po gozdovih, pomanjkanje delovnih moči, posebno pa pomanjkanje prevoznih sredstev, ker je za dovoz odprta samo ena železniška proga ter je vsak drug dovoz mogoč samo z motornimi vozili ali z vprežno živino. Toda tudi pri tem je treba upoštevati pomanjkanje pogonskih sredstev in pomanjkanje krme za vprežno živino. Pokrajinski gospodarski svet pri takih okoliščinah ni mogel naiti nobenega drugega izhoda razen sklepa, naj predvsem mestna občina ljubljanska na svojem teritoriju naselja čim več div. Poleg tega je bilo sklenjeno, naj okrajno glavarstvo za Ljubljano in okolico ter okrajno glavarstvo v Legatu pozoveva vse tamkajšnje občine, naj naredijo določeno količino div. Posebej je bilo tudi sklenjeno, naj pozovevše vse vseh dosegljiva veleposelstva, naj pripravijo določene jim množine div.

Navzlic tem sklepom pa je mestni preskrbovalni urad meseca novembra dobil samo 320 prostorninskih metrov div, medtem ko je znašala potreba za kritje z razdeljenih nakaznic najmanj 6000 prostorninskih metrov. Vsa prizadevanja pokrajinske uprave, ravateljstva drž. gozdov in mestnega preskrbovalnega urada niso zalegla, da bi v Ljubljano prispelo

kaj več div. Težave, ki so ovirale dovoz div, smo našli že zgoraj, vendar so se tem težavam pridružile še druge, ki jih ne moremo podrobno navajati.

Zaradi pomanjkanja div se konsumenti vsak dan oglašajo pri trgovcih s kurivom, posebno pa na mestnem preskrbovalnem uradu, kjer pripovedujejo, da morajo kuriti z zaboji in drugim lesom, ki ni se dal gotovo porabiti bolj koristno. Tudi peki so si morali meseca novembra pomagati na najrazličnejše načine, da jim ni bilo treba zapreti pekarnj. Mestni preskrbovalni urad namreč ni imel na razpolago dosti div niti za peke.

Zaradi nadaljnjega preskrbe z drvmi se pripravljajo vse mogoče akcije, da se ljubljani zagotovijo zadostna množina kuriva. Koliko teh akcij bo izvedljivih, je pa seveda odvisno od trenutnih razmer. Zato je bila mestna občina prisiljena skleniti, da v svojih gozdovih poseka ono, kar se da posekati brez škoda oziroma se more posekati zaradi ostarelosti in popolne dožlevosti. Sekalo se ni kar križem brez premisleka in izbire, temveč po skrajno pretehtanih odločitvah posebne strokovne komisije. Posekali nismo veliko. Z nasekanimi drvmi in s sekanjem v bližnji okolici upamo prebroditi najtežji čas, medtem bomo pa skušali organizirati sečnjo in dobavo div iz drugih krajev. Mestna občina namreč nikakor neče, da bi se Ljubljani zgodilo to, kar je doletelo našo nekdanjo prestolnico, ko so padli z večine vsi parki, toda ne pod sekirami mestne občine, temveč pod sekirami onih, ki so bili brez div.

Racionirana prodaja vžgalice v tržaški pokrajini

»Prefekt tržaške pokrajine je, smatrajoč za potrebno, da se uredi razdeljevanje vžgalice v tržaški občini, odredil, da se, pričnši s 7. decembrom, racionira prodaja vžgalice na področju tržaške občine. Me-

sečno je določenih 200 vžgalic za osebno, 50 vžgalic pa za gospodinsko uporabo. Nakup vžgalic se vrši vsaka dva tedna (100 vžgalic) in sicer tam, kjer je predvidena prodaja tobaka in tobčnih izdelkov. Nakup vžgalic za gospodinsko uporabo pa je vezan na nakup soli. Na vsak mesečni obrok soli pride mesečno 50 vžgalic. Količine nad 200 sketali je treba dvigniti pri zalogi konzorcija vžgalicne industrije v ulici Ghirlandolo št. 23.

Jubilej dela

Danes praznuje ugledni ljubljanski brivski mojster g. Albin Šinkovec 25letnico samostojnega obratovanja Leta 1918, se je oamošvil na Včur tam izurjeval obrt 18 let, kakor se je preselil v »Kurvo vas« na Dolensko cesto, kjer obrtuje že 7 let.

Ves ta čas se je posvečal poleg napredka svoje obratovalnice tudi skupnosti stanovskih tovarštev. Bil je nad 18 let tajnik ljubljanskega brivsko-frizerskega združenja ter tri leta tudi predsednik. Kot predsednik preizkuševalne komisije za pomočnike izpite, v katerem svojstvu je deloval šest let, je posvetil veliko pažnje brivsko-frizerskemu naračanju. Po njegovem prizadevanju se je ustanovila strokovna šola za vajence in je na njej dal časa tudi sam poučeval. Za praktično uporabo je spisal priročnik za pomočnike izpite, ki se že nad 15 let s pridom uporablja. V času samostojne obrti je izdal večje število vajencev, od katerih so že trije ugledni ljubljanski brivsko-frizerski mojstri.

Ljubljani je med svojimi stanovskimi tovaršili močno priljubljen, saj jim je bil kot dolgoletni tajnik in predsednik združenja vedno rade volje na razpolago s strokovnimi nasveti. Zato na se so mu tovaršili tudi oddolžili in mu ob 10letnici tajnikovanja poklonili lepo spominsko darilo, ob 15letnici pa je prejel od ljubljanskega obrt od mariborskega združenja častni diplom.

Slavljenca smo pobarali, kako je kaj z »Abrahamom?« Odgovoril je, da ima za srečanje z njim še dve leti časa, pač pa bo čez dva meseca praznoval srebrno poroko.

K dvojicemu jubileju g. Albina Šinkovca se

čestitkam stanovskih tovarštev pridružujemo tudi mi z željo, da bi dočakal še več življenjskih praznikov.

Praznik gospe Jerasove

Kdor pozna prijazno gospo Lucijo Jerasovo, b'všo restavratorko v Gorici in pozneje v Ajdovščini na Vipavskem, se bo čudil, da bo jutri praznovala že svoj 80. rojstni dan, saj je še tako vedra in čila, da bi ji te visoke starosti nihče ne prisodil. Pa je vendarle tako! Ko smo ji pred leti čestitali k njenemu jubileju, smo ji iz srca

želeli, da bi dočakala v krogu svojih še visoko starost. Veseli nas, da je svojo osemdesetletnico dočakala še tako krepka in zdrava, da ji je pot njenega lepega življenja še dolgo lahko odprta.

Mnogo jih je, ki poznajo njeno blago srce in njene odprte roke. saj je bila vse svoje življenje vzor prave dobrote, usmiljenja, pravice in poštenja. Njena zglebna restavracija v Gorici je bila znana nekoč po vsej slovenski domovini. Sedaj so ostali samo še spomini nanjo in pa dobra, plemenita in darežljiva gospa »Jerasova mama«, ki živi zdaj v Ljubljani. Prav gotovo si tudi ona želi povratka v kraje, kjer je storila toliko dobrega — iz ljubosti do bližnjega, do svojih rojakov in do svojega naroda. Če bi se na njen praznik znašli pri njej vsi siromaki, ki niso nikdar zama trkali na njena vrata, vselej odprta vsem revnim in potrebnim, tako v Gorici kakor v Ajdovščini, bi bilo prav gotovo njeno največje veselje, če bi jih mogla spet vse pogostiti, kakor jih je dostikrat v svojem lepem in neselčnem življenju.

Vsi njeni prijatelji in bivši obiskovalci njene znane in priznane restavracije ji ob njenem visokem življenjskem jubileju žele še polno srečnih let in krogu najbolj ljubljanih. Zvesti čitatelji našega lista želimo tudi mi: Vse najboljšo!

KRIŽANKA

	1	2	3	4	5	6	7
8					9		
				10			
11			12	13	14		
		15					
16	17	18			19		
	20				21		
		22		23			
24							

Vodoravno: 1. astronomski daljnogled; 8. dogovorjena cerkevna davčena v blagu; 9. maroga; 11. kratica za založniško podjetje v Ljubljani; 12. kača in oblajni kos; 14. predlog; 15. gram ali nizko drevo s slastnimi orehi; 16. kratica za vladarski naslov; 18. glavni števec; 19. vzklík; 20. glasbeni ton; 21. podvojen samoglasnik; 22. del voza; 24. kozja pasma.

Navpično: 1. osebni zaimek; 2. šaljiv naziv za Hercegovca; 3. romanski splošnik; 4. s; 5. ribak; 6. znak za težko prvinjo; 7. vojaška predstev; 8. neumnež; 10. božji kruh; 12. jeza, vrag; 13. veznik; 17. velika rečeta; 19. poslopje, prebivališče; 22. zategel vzklík; 23. nemški osebni zaimek.

Rešitev križanke 21. novembra

Vodoravno: 1. Zagreb, 6. lesa, 9. sluh, 10. Tone, 14. iti, 15. bor, 16. Va. (Virginia), 17. že, 19. I. 1., 20. so, 21. pograd, 22. rčeti, 26. areni, 29. Didim), 30. e. g. (exempli gratia), 31. otok, 32. laso, 33. notaj; 33. poklen.

Navpično: 2. As (arzen), 3. gl., 4. rudar, 5. eh, 6. Livorno, 7. eta, 8. Silicij), 11. ob, 12. nos, 13. Erotika, 18. epi, 19. Ida, 22. gorak, 24. Edo, 25. tik, 27. Ren, 28. ego, 32. lo, 33. sl., 34. oo.

KULTURNI PREGLED

Matičičeva »Petrinka«

Ivan Matičič je v daljši povestji »Petrinka« (zdala »Vodnikova družba« v Ljubljani) ustvaril pripovedno delo, ki lahko velja za njegov dosedanj čef. d'oeuvre. Kakor mnogi mlajši in starejši pisatelji, ki tudi na robu sedanja velike vojne zvesto služijo svoji modri, se je Matičič ves predal času domačih tal in spominov na mladost v notranjskem kmečkem okolju. S tem rahlim pridivom je skral pripovedno kompozicijo, katere pomen ni samo v živem in prepričljivem opisu življenja hribovskih bajtarjev in gruntarjev, marveč tudi v ideji, ki »Petrinko« preveva. Ta ideja ima posebno težo in važnost v času, ko skušajo prevratne sile razkrojiti rodolino kot življenjsko stanico uravnovešene in pravno zdrave človeške družbe.

Ivan Matičič je v »Petrinki« opisal notranjsko kmečko ženo, mater trinajstih otrok: prikazal je živili boi te telesno in npravno zdrave rodbine za obstanek na tleh ki so trda in skopna, vendar prehranjajo tudi številni človeški zarod če je le ta pod dobrim vodstvom. Podoba matere, ki drži pokonci veliko družino in nanajja naračajo ne le z dobrim mlekom iz svojih bujnih nra, marveč tudi s tisto preprosto, le malo edino, nesentimentalno, a zato modro in povzdučljivo ljubeznijo, ki je skrivnost kmečkih mater — podoba ni nova. Toda Matičič je v »Petrinki« v maslo znani krajski in življenjski okvir ter ji dal mnogo

notranje sile in prepričevalnosti. Njegova »Petrinka« je nov slavespev slovenski materi, čuvarici domače grude in predstavitelji globoke življenjske sile, ki varuje korenine našega naroda. Kakor nekoč Zola v svojem romanu »Fécondité«, vendar brez njegovega naturalizma in prisljane tendencioznosti je Matičič s »Petrinko« povečeval ženo, ki ji zori otrok pod srcem, enega drži v naročju, drugi pa se je oklepajo kakor piščanci kolkje. Nasproti meščanski rodolini, ki ima kakor pri Zolaevem rovarjarju Beauchenu samo enega ali dva otroke, je postavil Matičič notranjsko rod, ki bo mel kakor Pierreov Mathieu podlugo stotino potomcev, posejanih daleč naokrog po hriboh.

Matičičeva Petrinka je »velika, junačka žena, skoraj ne dosti manjša od moža. Kljub silnosti telesa pa ji je obliče blago dobrodušno. Leto za letom je rodovitna kakor jablana v vrtu, rdeča ko roža. Polna samega zdravja je njegova Neža, vedno šegava in živahna. Žive oči ji zdaj plamenijo, zdaj se smehljajo. Temno naglavno ruto ima danes zavezano pod brado ker je nedejaja, v delavni si jo zategne zad. Vidite, to je Petrinka.« Ob koncu povesti dobiva vedno več vnukov, zraste v nekaj simbol slovenske matere. »Petrinova mati — živa ognjišče Petrinove hiše. Neusihel vrelec je, prav ko Branjski studene. Tam je sveža studenčina, ki nikoli ne presahne, tu topla materina ljubezen, ki ni-

koli ne premine, nikoli ne zgori. Izvira, utripa, greje, ploji. Pridite, Petrinovi sinovi in hčere, kjer koli ste, v daljni tujini ali v domačem kraju. Pridite, Petrinova mati vas zdravi, obdri, ako ste trudni, tegobni...« Kakor Petrinove matere več ne bo, tedaj ne bo Petrinova hiša nič več ni kava. Ni ji taka Petrinova hiša tudi vsa naša domovina: kadar ne bo več takih požrtvovalnih mater, kaj bo še ostalo? Z njimi se ne obnavlja samo fizično življenje ljudstva, njegova zdrava biološka kontinuiteta; z njimi dobiva narod tudi dragocene in nenadomestljive moralne podnete. Ljubezen takih mater ni solzava in ne sladka, ne kaže se v poljubljanju in v oboževanju otroka, zato pa prihajajo iz njene modre zadržanosti in neizmerne požrtvovalnosti: energije, kakor jih ne more dati življenju ves ostali tvari svet in ne nobena človekova socialna organizacija.

Matičičeva »Petrinka« je postavljena v notranjski svet, »s skafati svet, poln votlin in brezen, podzemskih čarov in čudov«, tja, »kjer pramljajo vode skozi reže žejne zemlje, kjer padajo v globine in votlo bobnajo po neizmernih teminah«. Tam prebiva sklen rod, kakor je njegov skafati svet in dasi prebiva nad brezni, predobro pozna svojo skalo, ki se nikoli ne ugrezne. Zdi se, da je tudi Petrinova mama zrasla iz take skale. Povest, ki se po nekoliko medlem začetku razmahne precej, ko stopi v akcijo Petrinka, se dogaja v Orehovu, v tropu hiš, ki žde v klancu med drevjem. Okrog so raztegnjene njive vijugasto polje, nad Orehovjem senožeti in gmajna. Vse pa je obdano z gornje plasti z gozdom, nizka hresta, visoka jelovina in bukovje, kakor v prirodno zatijte proti severni ku, ki brije

včasih z neznanjsko silo.« Na teh poljih, kjer kmetov plug pogosto zadeva ob kamen, in v širokih gozdovih, ki segajo daleč proti Javorniku, se odigrava življenje teh nekaj družin, kar nam jih predstavlja pisatelj, predvsem pa Petrinove. Bajtarji in gruntarji se tarejo med sabo, nekateri, kakor zastari Petrinovi, si vzlicemogostevlji družini; z delom in varčnostjo sirjo posest, drugi propadajo zaradi zapravljivosti in nesposobnosti. Živa podoba socialnega življenja: osebna kvaliteta in požrtvovalnost zmagujeta tudi tu, red in napredek slonita samo na delu.

Petrin ostaja skoraj v ozadju. Vidimo ga, da dela kakor čebela, skrbi, vodi, uči, vedno v soglasju z ženo, ki vse nadzira in nad vsem čuje nalk dobremu geniju siromaka bajtarske hiše, Petrinka je najbolj pred nami, nji je vtisnil Matičič najizrazitejše poteze. Otroci počasi dorastajo, a še vedno prihajajo na svet novi. Ze mora prvi sin v Ameriko, nato gre drugi in slednji še hči. Tak je bil tudi imperativ socialnega življenja na Notranjskem v času pred prvo veliko vojno. Potlej pride vojna in na pobere enega sina, drugi se vrne bolan in umrje v domači hiši. Ostali otroci žive v domačem kraju, zapuščajo, počasi, tesno domačo stredo, najsi je medtem hiša razširila in olespala; v hišo pride snaha, a hčer gre iz nje v »sedstvo Minila so dolga leta, sinova sta prišla pogledat iz Amerike in skušata vsrkati zadnje sokove iz rodni tal, preden se za vedno pogrezeta v tujino. Medtem pa gre življenje pod domačo stredo po starem trgu, minjavajo letni časi v svojih enarvili srečni in nesrečni dnevi: si podajajo roke, ljudje se starajo in gredo proti grobu, ki jih čaka na

prijaznem griču sv. Jeronima. Nad vasjo šume gozdovi, zdaj v zimski burji, ki zameta snežne in dvorišča, zdaj v pomladnem vetru, ki klee na polja. Tudi Petrinka se stara, toda njeno srce je veselo, ko vidi, da se je razširila zemlja in razdelila med sinove, da bi bilo vsem boljše in lepše. Prej je dajala svojo mlo otrokom, zdaj jo sprejema od njih, ko vidi, kako so zdravi, čvrsti in pridni. In zdi se, kakor da bo Petrinka ostala vedno med njimi, stara in dobra kakor zemlja njihovih rodni tal...

V povesti ni izrednih zapletljiv: je bolj oris dejanskega življenja na kmetih kakor pa umetniško strogo zgrajen in dognan epos. Čela vrsta opisov posameznih opravil, praznikov in življenjskih dogodkov razodeva bistrega opazovalca. Naj iz te množice podrobnosti omenim za primer Drečjev prihod iz Amerike: opis košnice, metev prasa, glavni dan v hiši, gostijo, spopad z Zagariem in dr., ali nekatere prigode z otrokoma življenja, dvorčenje v gozdovih itd. Matičičev slog kaže znatno pripovedno izkušnost: je intimno kramljajo, kadar na treba tudi objektivni in v svojih prispodobah zanesljiv. Matičič piše prav dober jezik in ga ponekod barva z notranjskimi lokalizmi.

Tako nam je »Petrinka« približala notranjske hribe in njihovo prav danes tako trdo preizkušeno ljudstvo, ki ga že dolga stoletja niso zajeli plameni vojne in upora, kakor zdaj segajo na mirnih hribovskih domačih ter zapuščajo za seboj pogoršča in grobove nedolžnih žrtve Notranjske kmetije in dčibi z Matičičem zvestega in prkunnega epčnega slikarja svojih tal in svojega skromnega življenja.

Kronika

* 80 letnica zaslužnega topničarskega generala. Dne 5. decembra je obhajal 80. letnico svojega rojstva general artiljerije Nehbel. V svetovni vojni je bil Nehbel najstarejši poveljnik 12. pehotne divizije v Cambraju, po vojni pa je bil med prvimi, ki je spoznal nujnost ponovne oborožitve Nemčije ter je tudi sodeloval pri ustanovitvi nemške družbe za obrambo in vojaško znanost. V Breslavi, kjer sedaj živi, je general Nehbel osnoval podružnico te ustanove.

* Vojni poročevalci Raskhe padel. Dne 24. novembra je padel na bojišču pri Nevlju nemški vojni poročevalec Martin Raskhe. Bil je eden izmed najspretnejših vojskih poročevalcev v Nemčiji. Rodil se je leta 1905. v Draždanah ter se je kmalu posvetil literarnemu poklicu. Med drugim je napisal velik roman iz draždanskega življenja »Neenake sestre«.

* Götthejeva kolajna za graškega profesorja. Führer je podelil rednemu profesorju graške univerze dr. Hermanu Eggerju ob 70. letnici rojstva Götthejevo kolajno, ki se podeljuje samo za zasluge na področju umetnosti in znanosti.

* Barvni film — kaj vemo o njem? Dole še malo. Podrobneje pa se bomo o tem poučili, ko prečitamo razpravo, ki jo je »Razglednik Jutra« napisal dr. M. Foerster. Pa še marsikatera druga tehnična pridobitev novega časa je v »Razgledniku Jutra« natančneje opredeljena. »Razglednik Jutra« hoče služiti splošni prosveti slovenskega ljudstva, zato bo v vsaki družini prijeten družabnik in svetovalec. Svojo nalogo bo opravil tem lažje, ker ga krasijo mnoge izbrane slike. »Razglednik Jutra« v vsako slovensko družino!

Iz Ljubljane

Obhod domobranscev

Danes, v nedeljo, 12. t. m. bo priredil obhode domobranske posadke v Ljubljani obhod po mestu. Oddelek bo v novih domobranskih uniformah odšel ob 10. uri 45 min izpred poslopja bivše orožniške šole za carinarstvo ter bo korakal po naslednjih ulicah: Šmartinska cesta, Cesta Soške divizije, Dunajska cesta, Ulica 3. maja, Cesta Viktorja Emanuela, Rimska cesta, Gradišče, Kongresni trg, Wolfova ulica, Marijin trg, Stritarjeva ulica, Pred škofijo, Poljanska cesta, Jegličeva cesta in po Šmartinski cesti nazaj na izhodišče.

* Nova grobova. Za vedno je zapustila svoje vdova po prsvenem inspektorju ga. Vera Bezjakova. Pokojna je bila najboljša mati svojim sinovom Branku, Ivi in Vladku. K večnemu počitku so jo spremenili v soboto popoldne v žal na pokopališču k Sv. Križu. — Po kratki mučni bolezni je na praznik 8. decembra v Novem mestu preminil učitelj g. Ludovik Roželj. Zapuška soprogo Marico in otroke Vando poročeno Mislej, Cvetko in Marijana. Pogreb je bil na novomeški pokopališču. — Pokojnika naj bo ohranjen blag spomin, užaloščenim svojcem izrekamo naše iskreno sožalje!

Mostarcu Branku K. Kostiću ob 14-dnevni njegove smrti

Tam, kjer valovi Neretve šumijo prelesto pesem o junaku Marku, Tvoj dom nekdo blestel je v sončnem žarku v Mostarju, kjer zdaj lepe bajke spijo.

Valovi Save rožmarin slavijo, pšenične klase; tamkaj toplo gnezdo si spletel z Jelico — življenja zvezdo za Branciho in drage domačije.

Naenkrat sredi strmega poleta omahnil si in dahnil vroč z bogom njim, ki jim je Tvoja duša vzeta.

Zdaj je s Teboj naš žaluloci zbogom: Naj bi Ti naše zemlje lahko krilo ljubezen srčno skromno povrnilo! Slovenski prijatelji.

u—† Avgust Martinčič. Kakor smo že na kratko poročali, je na praznik, 8. t. m. umrl v Ljubljani ugledni in daleč na okrog znani ključavničarski mojster g. Avgust Martinčič. Slovensko obrtniško je izgubilo z njim enega svojih najodličnejših predstavnikov. Pokojnik je pred dobrih 30 leti prevzel po svojem očetu že dobro upeljano ključavničarsko podjetje, ki ga je potem še znatno povzdignil. Kot praktično in tehnično podkovani strokovnjak je več let poučeval na ključavničarski obrtno-nadaljevalni šoli. Dvakrat je bil član ljubljanskega mestnega sveta, nekaj let predsednik ključavničarske zadrage. Bil je ljubezniv in koncilianten mož, ki je užival ugled in priljubljenost vse javnosti. Blag mu bodi spomin! Toplo sožalje težko prizadetim svojcem!

u— Oddajanje stanovanj. Mestni stanovanjski urad, ki je ustanovljen na osnovi uredbe šefa pokrajinske uprave o ureditvi oddajanja stanovanj z dne 18. oktobra 1943, št. 1. l. št. 266-84, je ugotovil, da nekaterim hišnim lastnikom še vedno niso znana določila navedene uredbe ter skušajo še vedno sami oddajati izpraznjena stanovanja. Mestni stanovanjski urad opozarja hišne lastnike, da dodeljuje stanovanja po navedeni uredbi le urad in da bodo morali hišni lastniki, ki bodo ravnali nasprotno uredbi, nositi vse posledice stercenih prekrškov uredbe. Vsako izpraznjeno stanovanje morajo hišni lastniki brez zamude prijaviti mestnemu stanovanjskemu uradu, ki ima pisarne v hiši na Mestnem trgu št. 2-I. Hišni lastniki naj se v lastno korist takoj seznanijo z določili uredbe šefa pokrajinske uprave.

u— Vstopnice za II. simfonični koncert. Za II. simfonični koncert letošnje sezone, ki bo v ponedeljek 20. decembra ob 18. uri v unisoni dvorani, se bo začela predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice v sredo, dne 15. t. m. Na tem koncertu bo nastopil kot solist pianist Anton Trost. Na koncert opozarjamo.

u— Vžigalice za Ljubljano in okolico bo oddajala tvrdica Ivan Jelacini, Askerčeva 3, trgovcem maloprodajalcem in zavodom v naslednjem tednu dnevo od 8.—12. in od 14. do 17.: ponedeljek, dne 13. decembra. Prihodnje dni sledijo trgovci glasovno razdelitve: torek, 14. decembra, od črke A—G; sredo, 15. decembra, od črke H—K; četrtek, 16. decembra, od črke L—O; petek, 17. decembra, od črke P—S; sobota, 18. decembra, od črke T—Z.

u— Žegzo. Zadruga malih gospodarjev, Gallusovo nabrežje 33, obvešča vse rejce malih živali, da prične z rednim razdeljevanjem krmil s 13. decembrom in sicer po 1 kg na enoto. Vsak član prejme polovico rižve zdrobljenke, polovico otrobov. Vrtni red je sledeč: prvi teden (13. dec.) štev. 1—1000, drugi teden (20. dec.) štev. 1001—2000, tretji teden (27. dec.) štev. 2501—4000. Abecedni red za posamezne dneve od pol 3. do pol 6. ure popoldne je naslednji: ponedeljek A—G, torek H—N, sredo O—R, četrtek S—Z. Zamudnikom zapade obrok za december.

u— Mestno kopališče v Prečni ulici bo zaradi snajenja 13., 14., 15. in 16. t. m. zaprto.

u— Policijski varnostni zbor rabi zobotehnik za zapornike v šempetrski vojašnici, ki bo delal za svoj račun. Potrebni prostori se bodo dobili na razpolago brezplačno, dočim bi moral za vse instrumente in potrebščine poskrbeti ponudnik sam. Ponudbe naj se pošljejo poveljstvu policijskega varnostnega zbora v Ljubljani, šempetrska vojašnica, do 20. t. m.

u— Maša zadušnica ob obletnici pokojne Marije Kraljič, roj. Kozjek se bo brala v sredo, dne 15. t. m. ob 7. uri v cerkvi sv. Frančiška v Sp. šiški. — Kraljič Leopoldi. scrog.

u— Namesto venca na grob blagopokojnemu članu g. Fuchsu Alojziju, zlatarskemu mojstru v Ljubljani, darujejo člani nabavne zadruge urarjev in zlatarjev ljubljanske pokrajine lir 2.350 za zimsko pomoč.

u— Za stare onemogle Ljubljance v mestnem zavetišču v Japljevi ulici je podarilo osebe tvrdice I. C. Mayer 500 lir v počastitev spomina očeta svojega tovarša g. Tomažiča. Mestno župarstvo zreka do brotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v ime nu podpranih.

u— Najlepše božično darilo za male je Nosa in Zalka, Bunček in Bunkica. Mladinska založba, Ljubljana, Stari trg 30.

u— »DOLOREX« tablete se priporočajo pri gripi in boleznih prehlada, ker znižajo temperaturo, olajšajo pa tudi bolečine pri glavobolu, migreni in revmatizmu. »Dolorex« izdeluje lekarna Mr. Ba hovec.

u— Angleški učenik prof. dr. J. Kotnika II. del. Slovnica, je pravkar izšla v Knjigarni Tiskovne zadruge. Pred naročniki na I. del in naročniki na II. del, ki so se prijavili do 9. decembra, dobe knjigo po znižani ceni.

u— Opozorilo. Punčke in konje v izdelavo za božič sprejemam do 15. t. m. Slajpah bivši prvi kašer drž. gled. Slovnika va ul. 6.

u— Zahtevajte Amidon tablete proti glavobolu, nevralgiji, hripi, influenci in revmatizmu. Dobite jih v vsaki lekarni.

plomatsko v roke. »Upal sem, da ostanete tu za varstvo. Če bi prišlo rdečkasto na misel in bi se priključil semkaj, ko ne bi bilo ne mene ne tebe doma, kdo naj potem brani Marjo in otroke?«

»Eh, tudi to je res... Hm, da... po tem takem bom moral res ostati, John.« V njegovem glasu je bilo čuti precejšnje olajšanje. »Na to nisem niti pomislil. Hm! Vsekakor ne bo škodilo, če osnažim svojo puško.«

Vsem, dedka ne »zvzameš, je zbrava pamet pravila, da ne more biti o kakem indijanskem napadu niti govora. A ti Indijanci so bili za starega moža dober zgovor, saj je v srcu sam vedel, da so njegovi junaki časi minili.

Izabili se je zdelo šele polnoči, ko je začela materin klic: »Bela! Bela! Čas je, da vstaneš.«

Spet je bila kuhinja kraj marjinih priprav. »Dni te nogavice in srajce in druge očetove stvari v sedelno torbo, potem pa preceđi mleko,« je velela gospa Owensova, kar hitro je prišla Izabela dol. Vneto je skladała v košaro meso v skatlicah, kruh, maslo, domači sir in sladkor.

Dedek se je sklanjal čez kotel nad palajočo kladno in mešal kašo. Polly je stala pri ognjišču, si menciala zaspane čile, zapenčala obleko in vpraševala: »Kam pojde oče? Zakaj v Plattsburg? Kdaj se spet vrne?«

Maša zadušnica za žrtve kočevskih zaporov

V torek 14. t. m. bo slovesna žalna sv. maša zadušnica in Requiem za vse žrtve komunističnega zverinstva, ki so padle v Kočevju in drugod.

Vabljeni so vsi bližnji in daljni sorodniki žrtv, prijatelji in znanci ter enajstotnica, ki se je rešila.

Maša bo ob 8. uri v cerkvi sv. Jožefa.

u— J. Steinbeck: »Sadovi jeze«, II. del, izšel v založbi »Plug«, Miklošičeva 30. Naprodaj v vseh knjigarnah po 70 lir. Za stalne naročnike ugodni plačilni pogoji. Zahtevajte prospekt!

u— Knjige založbe »Plug« so lepo božično darilo! Za stalne naročnike ugodni plačilni pogoji. Zahtevajte prospekt!

u— Nalivna peresa, boljše, dobro ohranjena, kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdica EVEREST, Prešernova ulica 44.

u— Gramofonske plošče, tudi rabljene, s slovenskimi narodnimi in božičnimi pesmami, kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdica EVEREST, Prešernova 44.

u— Korenje za krmo. Prispela je za to sezono zadnja pošiljka prvostanske rdečega korenja. Interesenti za krmo naj se javijo pri članu sindikata Marjanu Glavniku, Pogačarjev trg 1. Cene znižane.

u— Fotografске mojstre, ki zaposlujejo pomočnike in vajence, vabi Odsek za obrtništvo na sestanek v Čopovo ul. 1. za torek ob pol 10. uri v zavezi kolektivne pogodbe

u— Opozorilo! Dijakom-injam vseh šol svetujemo, da se vpišejo k našim specialnim instrukcijam. Nemoteno pripravljamo vsakega za vse predmete in jezike. Posebni tečaji matematike. Oddelek za privatiste. Ločene skupine po razredih — posebne učilnice. Prospekti na razpolago. Specialne strokovne instrukcije za srednje šole. Kongresni trg 2.

u— Tujih jezikov in strokovnih predmetov — knjigovodstva, stencografije, stroje-piša itd. se najhitreje naučite le na zavodih, kjer poučujejo prosvetni profesorji po najnovejših in najuspešnejših metodah. Dnevni in večerni, začetni in nadaljevalni tečaji. Informacije in vpisovanje vsakodnevno. Novi prospekti na razpolago. Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2/II.

u— Kozarce za vkuhanje in druge gospodinjske potrebščine dobite pri Ferrum Leon Stupica, železnica, Ljubljana-Gradišče 2 (poleg Uršulink).

ADVOKATA
Dr. Egon Staré ml.
in Dr. Leo Staré
sta odprla
SVOJO ADVOKATSKO PISARNO
v LJUBLJANI, Puceljjeva ul. 10/I

u— Gospodinje! Prvovrstno parketno pasto dobite v zalogi pri Ferrum, Leon Stupica, trgovina z železnico in poljedelskimi stroji, Ljubljana, Gradišče 2 (poleg Uršulink).

u— V. Beličič: Molitev na gori. Bela krajina — Novo mesto — Ljubljana — Bohinj — v knjigi globoko ljubezni, vere in zvestobe, katero dobite v vseh knjigarnah, vezano za 48 lir.

u— Najboljše prodaste svojo harmonio in vse ostale instrumente, ako jo izročite v komisijso prodajo tvrdici Drago Janc, Ljubljana, Sv. Petra c. 42.

u— Gospodinja mr. Zeca se je našla v Tivoliju. Lastnik jo dobi v uradništvu »Jutra«.

u— Vaša harmonika potrebuje temeljitega strokovnega pregleda, ki ga izvrši specialna delavnica Drago Janc, Ljubljana, Sv. Petra c. 42. Nove harmonike izdeluje po naročilu.

u— Učite stroje-piša! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaji — dnevni in večerni — prične 15. decembra. Največja moderna stroje-pišnica: raznovrstni pisalni stroj. Desetprstna učna metoda. Pouk je popoln, popoldne ali zvečer po želji obojstranec. Praktično znanje, vsakomur koristno. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. Na razpolago brezplačni prospekt. Posebni tečaj tudi za stenografijo. Posredni priporočljivo tudi dijakom-injam in visokošolcem-kam. Informacije: Trgovski učni zavod, »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

u— Gimnazije! Instrukcije in pomoč pri učenju za srednješolce iz vseh predmetov. Odlični uspehi. — Vodstvo Miklošičeva 22, I. — Delavska zbornica.

OBIŠČITE VELIKO
BOŽIČNO RAZSTAVO
GALERIJE OBERSNEL
Gospodsvetska cesta 3

Zaslišni izhod iz zaključnih — naora biti zgrajen tak, da je podoben čim največja možnost za rešitev iz zaključnice, če bi se hiša sesula. Zato prediskajte z silni izhod!

»Tibo ude, otrok.« go je mati prosila. »Zdaj bo ugotegnem o govorjati na tvoja vprašanja.«

Mali Jahn je taval v nočni srajčki okrog ter poslušal in z zavzetimi očmi devalo gledal zdaj tega, zdaj onega.

Ko sta prišla oče in Jožef iz skednja v hišo, sta brez besede sedla in pospravila za. trk. Časa je bilo le malo. Tudi potem so malo govorili, si šati je bilo samo še nekaj vprašanj in odgovorov in nekaj zavodil: »Kje je moja prahovnica, Marij?«

»Tame v omari.« Ali je košara že privezana k sedlu? »Je, ko'ikor se je dala privezati.« Jožef, skóči še enkrat v skednj po Dollyjino zobno ččo. »Bela, pom gaj mi, da zvijem to očejo.«

Glasovi so zveneli tesnobno. Očetu so zdaj pa zdaj begale oči od enega do drugega. Mati je enkrat kar na lepem globoko vzdihnila. In dedek se je sključen opiral na svojo palico in ni vedel, kam naj obrne oči.

Tako so se vsi oddahnili, ko so bile zadnje reči pričvrščene na Dollyjino sedlo in so poslednjič molče segli drug drugemu v roko. Nato je oče odjezdil. Z ovinka ceste je še enkrat pomahal s kučmo. Potem sta konj in jezdec izginila za temnimi smrekami.

Izabela je videla, kako se ji je utrnul izpred oči, in pobesila roke. Ni se upala pogledati matere, ki je stala na pragu. Vide-

Sobotni tržni dan

Ljubljana, 11. decembra.

Ceprav se davi gospodinjam ni bilo treba oglašati pri mesarjih v tržnici, so vendar obiskale živilki trg v mnogo večjem številu kakor ob drugih dneh v tednu. Ustavljale so se zlasti pri prodajalcih zelenjave. Gospodinja, ki se hoče zalogiti z zelenjavo, se mora podvzati dovolj zgodaj na trg. Do devetih je navadno razprodana že skoraj vsa zelenjava. Po deveti uri prodajalke tudi več ne dovažajo blaga. To redno obiskovalke živilskega trga dobro vedo, zato je na trgu najživahnejše prve tržne ure.

Na srečo zadnje čase ni snega, da je naprodaj vsaj nekaj zelenjave, ki je še ob tem času na vrhovih. Tako je bilo danes sorazmerno z drugim blagom še precej spnače, ki je zdaj tembolj cenjena, ker ni uvožene. Domače zimске zelenjave je pa vendarle premalo za vse potrebe, četudi vreme dopušča nabiranje. Ne smemo pričakovati, da bo naprodaj kaj več vzimljene zelenjave. Pridelovalci zelenjave, ki so lahko vzimili nekaj več pridelkov, imajo

Spodnje štajersko

Zborovanje v Zalcu. V Zalcu so pred kratkim priredili veliko zborovanje za ženske. Zborovanje je vodila Flor. Künigova in njena pribojnica Greta Kovačeva. Tudi v drugih bližnjih krajih so bila podobna zborovanja, na katerih se je govorilo o ukrepih, ki so potrebni za primer letalskih napadov iz zraka.

Praznik sv. Barbare v Trbovljah. V vseh rudarskih revirih na Spodnjem štajerskem so obhajali prošle dni tradicionalni god sv. Barbare, zaščitnice rudarjev. V Trbovljah je prsotstval praznovanju gdu zaščitnice rudarjev sam rudniški ravnatelj inž. Köller. Najprej so rudarji vzklknili v spomin tovarišem, ki so padli na bojišču, potem pa so se vršili govori, v katerih so govorili poudarjali važnost rudarskega stonu za vojno in njeno proizvodnjo. Na koncu je bil mimohod mimo Kazine, pri čemer so bili deležni posebne pozornosti tisti rudarji, ki dajejo že od 25 do 40 let svoje moči na razpolago rudniški industriji.

Smrt v Laškem. Na domačem pokopališču v Laškem so te dni položili k večnemu počitku gospo Flomeno Widra, roj. Kramer. Pokojnica je učakala 89 let ter je bila vdova po rudniškem ravnatelju inž. Ačofu Widru, ki je 45 let z velikim sprohodom deloval v svrjem poklicu.

Zlata poroka v Celju. V okolici Celja sta obhajala zakonca J. in Ana Schaller zito poroko. Zakoncem se je narodilo 13 otrok, 8 sinov in 5 hčera.

Smrt zaradi prometne nesreče. Pred dnevi je postal žrtev prometne nesreče v Celju 66 letni židarski mojster Karel Vehovski, ki se je peljal s kolesom domov ter ga je med vožnjo podrl avtomobil. Pri tej nezgodi si je Vehovski zlomil rko in nogo ter je d'bil razne notranje poškodbe. Čeprav so ga takoj odpeljali v bolnišnico, mu niso več mogli rešiti življenja. Umrl je ne da bi se bil poprej zavedel.

Iz Trsta

Razdeljevanje tobaka. Odslej bo do prodajali v tržaških trafikah tobak in tobake izdelke ob ponedeljka do petka. Ob sobotah ne bo razprodaje zaradi prevzema tobaka in tobanih izdelkov pri monopolski upravi

Smrtina kosa. Umrli so te dni v Trstu 74 letna Viktorija Arzon vdova Obersnel, 68 letni Ivan Čok, 81 letna Katarina Visn, 62 letni Jožef Plet, 77 letna Virginia Kosta vdova Marčević, 66 letna Marija Klemner vdova Kralj, 57 letni Josip Ukmar, 69 letni Ivan Jurkič, 53 letna Iva Vittori, 45 letna Evgenija Kolavčič, 83 letna Marija Pehčič, 57 letni Ivan Gergina, 75 letni Anton Mizečič, 52 letni Metoj Tavčar, 72 letna Ana Šestan vdova Auher, 44 letna Ivanka Paterma in 26 letna Bruna Pertot.

Imen Bredili so se v Trstu mizar Danilo Zavar in gospodinja Silvestra Catzi, mizar Peter Persič in nameštenci: Dree Maruta.

Smrten padec. 58 letna Amalija Marinčević iz Trsta je padla tako nesrečno, da je obleč la z usodni mi poškodbam. Prepehali so jo v tržaško bolnišnico, kjer pa je kmalu no prevozno podlegla za smrtnimi poškodbami.

Nezgod. Levo stegmenico si je poškodovala dama pri padcu 58 letna Amalija Marinčević 42 letni zidar Akvilin Vodovod se je ponesrečil pri gradnji zaklonišnega predora v ulici Orlandini. Ima poškodbe na vratu. 29 letna Viktorija Sabadin iz Trgovske ulice je hotela v Videmski ulici stopiti na tramvaj št. 5, pa je sprovednik v zadnjem hipu zaprl vrata. Padla je in se potolkla po rokah in desnem kolenu. 17 letni delavec Ožbald Tazan, ki je zaposlen pri gradnji škedenjskega zaklonišnega predora, se je med delom ranil na obeh očeh. Ponesrečenci so bili prepehali v tržaško bolnišnico, kjer se zdravi tudi 45 letna Elizabeta Hribnjak, ki si je pri padcu po stopnicah zlomila desno podlahtnico.

la je le, da krčev to sklepa roke. Vokraj je bila m hema spet napravila velik korak — proti njihovemu domačemu kraju.

V kuhinji se je skušala Izabela vesti tako kakor po navadi. Pospravila je z mize ter pomila in obrisal krožnike in skodelice.

S kaminskega napušča je »Saratoga«, vsa oaljena, ponosno štrlela v zrak. Jožef jo je bil še snóci postavil tja gor. Izabeli se je začrtała guba v blede čelo. Še večeraj ji je bila bratova igrača v veliko zabavo. Danes jo je mrzila.

21. poglavje

Čakanje

Nekega dne je bil Jožef nesel »Saratogo« k Idovu, da jo pokaže Ezru. Izzenada je pridrljal domov.

»Mati! Mati!« je zavpil že na dvorišču. »Ezra je odjezdil z očetom v Plattsburg!« Fantove sive oči so bile skoraj črne od razburjenja, in lica so mu žarela kakor v vročici.

»Ali ne bi smel tudi jaz v Plattsburg, mati? Se bo že našel kdo, ki me vzame s seboj. Vsi grede. Vs! Sam vendar ne morem ostati tu. Takšna sramota!«

Gospa Owensova je za trenutek pogledala fantu v obraz, nato je postavila latvico s kislim mlekom, ki jo je držala v rokah, sredi kuhinje na tla. Pravkar je bila na-

svoje stalne odjemalce in jim ni treba blaga ponujati na trgu. Zato pač ni več naprodaj end-vije, ki so jo danes gospodinje se posebno pogrešale. Kupovale so za nadomestilo radič, ki ga pa tudi ni mnogo in ki ne more primerno nadomestiti drugih solatnih vrst.

Med zelenjavo in povrtnino je bilo naprodaj v manjših količinah še nekaj pora, zelene kolenbe in nekaj več zelene in peteršilja. Gospodnje, ki se niso mogle zalogiti z zelenjavo pri zelenjadnicah in kmetičah, so iskale blago pri posameznih branjevch. Seveda pa tudi branjevci ne morejo biti bolje zalogeni s čistimi vrstami blaga, ki ga zdaj najbolj primanjkuje. Največ imajo še korenja, čebule in česna, torej uvoženega blaga.

Značilno je, da je zadnje čase velik naval pri zeljarjih. Tako so se davi zvrstile kupovalke pri vseh prodajalcih kislega zelja in repe v večjih gručah. Trg je pa na srečo dobro založen s tem blagom, da prodajalke lahko postrežejo, vsem kupovalkam tudi ob večjem navalu.

Vse blago na trgu gre zdaj dobro v denar, zato je bila danes tudi precej živahna kupčija pri mestni tržni lopi, kjer so prodajali celo repo. Da je bil pa naval tudi pri prodajalcih sikk, je samo po sebi umevno, saj goe precej dobro nadomestujejo meso V tej jeseni gospodinje niso še nikdar tako živahno posegale po gobah kakor danes.

Penutnine ni bilo naprodaj, nač pa je nekaj prodajalcev ponujalo kunce. Zdaj bi bilo nedvomno, večje zanimanje za perutnino, ker so cene maksimalne. Več perutnine bi bilo naprodaj zlasti pred božičem in najbrž bi jo gospodinje tudi bolj kupovale. Sicer pa večina gospodinj ne pogreša perutnine na trgu, ker se ji zdi predraga, vsaj po dosedanjih cenah v prosti prodaji.

Beleznica

KOLENDAR

Nedelja, 12. decembra: Aleksander.
Ponedeljek, 13. decembra: Lucija.

DANAJŠNJE PRIREDITVE

Kino Matiča: Ženske so boljše, diplomatje.
Kino Sloga: Iluzija.
Kino Union: Moja ženka Režika.
Kino Moste: Veleutrist.

DEŽURNE LEKARNE

Nedelja: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Deu-Klanjšek Dia, Cesta Ariete Rea 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Ponedeljek: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo ima od sobote ob 20. do ponedeljka ob 8. ure mestna zdravnica dr. Jožca Žitko, Pietersnikova ulica 13/I., telefon št. 47-64.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 17. do 6.30 ure!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Nedelja, 12. dec., ob 16: Cvrček za pečko.
Izven. Cene od 22 lir navzdol.
Ponedeljek, 13. dec.: Zaprti.
Torek, 14. dec., ob 16.30: Cvetje v jeseni.
Red B.

OPERA

GOJZERJE,

odd. Jutra.
22974-6
PEČICO,
2 obroča, ki
lahko kot
redam. V po-

22947-6
in celulozoid
za popravila
res kupimo.
Bernova 44.
22948-6
LEZNO PEC,
zelo lično,
predvojna,
rovac. Kolo-
22985-6
POSTELJO
omano, pisal-
mofon s plo-
enske čevlje
am. Naslov v
utra. 22981-6

PR
KRZNO
h in divjih
r tudi boljše
nene plašče,
je boe itd.,
ajeno, kupu-
vo Rot —
J-317-M

OZE
ouje krznar-
testni trg.
J-341-7

TE
ajamo. Dobro
Vaše želje šb
toma. B. Ga-
trg št. 2.
1928 M

STROJ
k.p.m. Pe-
vovsko ul. 8.
822-7
SKATLE
ieksa zopet ku-
Gufin. Vodni-
J-324 M-7
samezne ali
bno Lichten-
sn Marino.
udbe na ogl.
pod »Fila-
21784-7
druge dragoce-
ke vrednosti,
plačamo naj-

Takojšnja go-
12. 22200-7
PARAT
ibe z navešbo
ne na ogi. odd.
22567-7
ARMONIKO
v v vseh posl.
22601-7
nemške tudi v
stanju in samo
katuljo, kupim.
ibe na ogi. odd.
22602-7
KOLO,
eno, kupim.

l. odd. Jutra.
22575-7

en, kupim. Po-
gl. odd. Jutra
ie. 22800-7

ALOSE
ke ali nizke,
njene, kupim.
prtiščje, levo,
f. 22802-7

ADIONE
od zasbznika,
Vsi posredo-
nje izključeni.
ronišče, soba
22723-7

CITRE
kupim, Ponudbe

Jutra pod »Za-
22725-7

PLAS
a, za 8-10 let-
kupim. Ponudbe
riek Jutra pod
22778-7

O SLOVENIJE
v pastiri v ogli.
22781-7

L. 4
ro, kurim. Na-
poel. Jutra.
22790-7

li SNEŽKE
nove ali dobro
kupim takoj ter
Naslov v vsi
22787-7

njen, kupim.
 ogl. odd. Ju-
 ninov. 22697-7
NE IETNIKE
 a Zvonac ku-
 dbe knižarni
 Bamberg, Mi-
 22663-7
 tehnične, me-
 teposlovne, slo-
 mke, novejše,
 igarna Klein-
 berg, Mikloš-
 22682-7
 J.
 en, kupim. Pi-
 ube na oglaš-
 pod »Hatzmo-

22409-7
bro ohranjeno
reproge, šival-
druge uporab-
— Trgovina
vestni trg 3,
vržo. 22657-7
ARO,
kupim. Ponud.
odd. Jutra pod
22611-7
bro ohranjen,
zamenjam. Po-
gl. odd. Jutra
n 006. 22591-7
HLACE
na dam proti-

naravi zanje,
ogl. odd. Ju-
godna prilika.,
22477-7

E STROJE.
se, kombinirane
lahko tudi na-
onufbe na ogl.
Kasneje do 20.
Mikaski stroje,
22465-7

NE
verziče, obe-
kaj podobnega,
be na ogl. odd.
Mikaski, 22468-7

ke in srebrne
na Plazam do-
mest. odd. Ju-

TARE
 self-gum, mo-
 gum to mo-
 Machine, Dub-
 2289-7
 USED
 heavy, beautiful,
 for a good na-
 me per
 2289-7
 AM DAIO
 for a good na-
 Delavskora
 2289-7

Najlepše božično darilo za mladino je tehnični gradbeni karton

"MAGRA"

izdala
TAVČARJEVA 3

Stanovanje

odda

ENO, event. DVE

prazni sobi, kopalnica, sušilnica, kuhinja (plin), boljši v središču, simpatična, gospo. brez otrok, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

1 ALI 2-SOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

Soba

s posebnim vzhodom in soprobo kopalinice se odd. Kotnikova 21/II, levo. 2721-23

LEPO SOBO

s soprobo kopalinice odd. boljši sobi, Kotnikova 17, visoko pritličje. 2724-23

SOBA

s soprobo kopalinice, v središču mesta, tramvajski križišču, odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

SOBO S TELEFONOM

kopalinice, primerno tudi za pisarno, v središču mesta, odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

ENOSOBNO

stanovanje, istoč. za takoj ali 1. januar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

STANOVANJE

za enega ali dva gospoda v bližini šiškega kolodvora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.

2754-21

LEPO OPREMLJENO

sobo s soprobo kopalinice, odd. 1. etaz. 2. gospodstva. Naslov v vseh pos. Jutra. 2721-23

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vzhodom, tik cest. ne zeleznic, odd. Ogl. v dopolnilskih urah. Naslov v vseh pos. Jutra. 2724-23

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

SOBE IŠČE

Zenitve

DR. USLUZBENEC,

30 leten, z lastno hišo na delici, želi spoznati simpatično deklet v svrhu zenitve. Dopolni na ogl. odd. Jutra pod »Kmet iz okolice«.